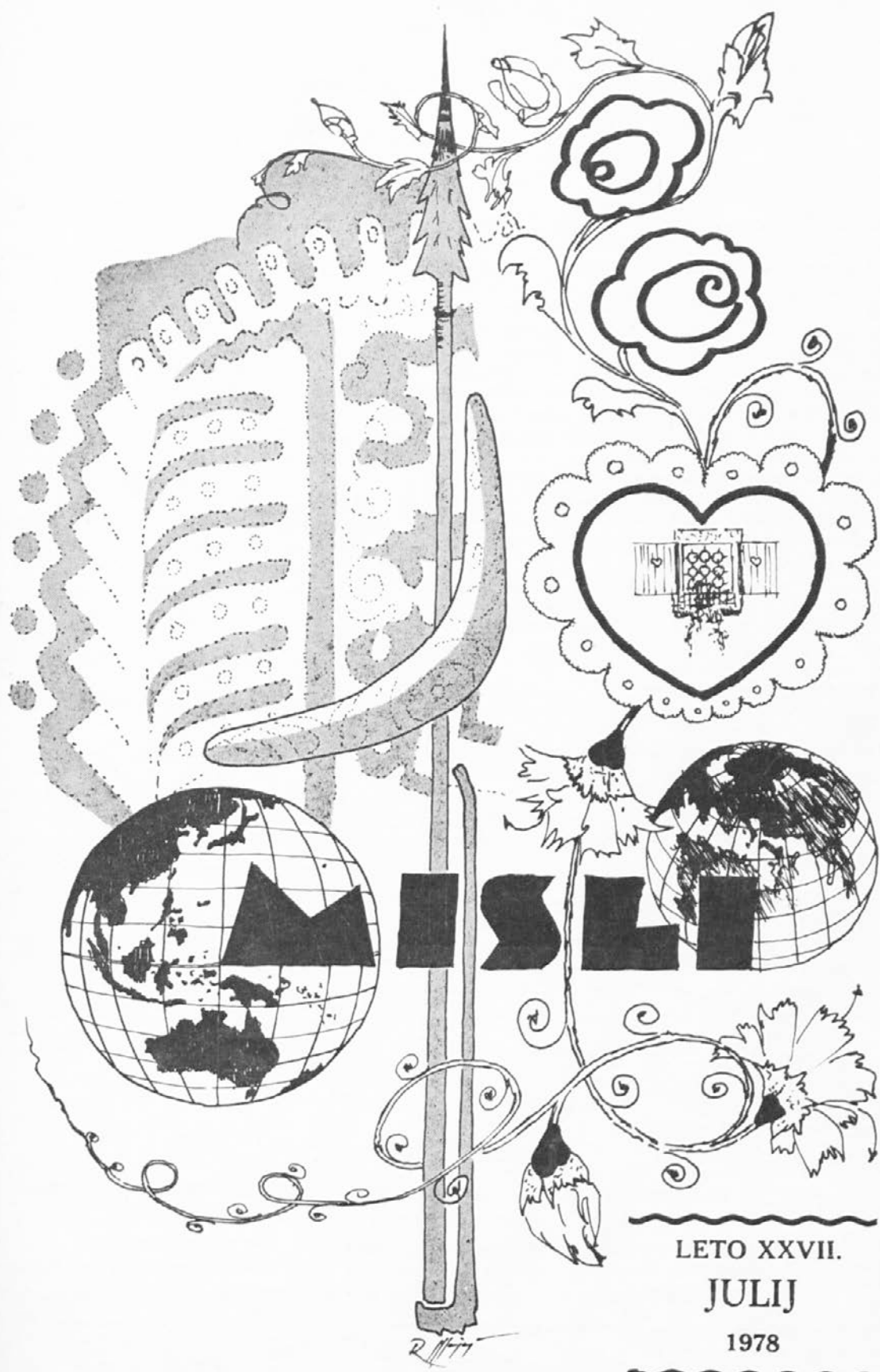

LETO XXVII.

JULIJ

1978

NAROČI IN BERI !

Pri MISLIH lahko naročite razne DOKUMENTARNE KNJIGE, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnjemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolnoma napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in se ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRŠICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

Poštnina pri gornjih cenah ni vključena.

Ostale dokumentarne knjige (**BELA KNJIGA, REVOLUCIJA POD KRIMOM** . . .) so nam pošle in čakamo novih pošilk.

LETOŠNJE KNJIGE CELOVSKE MOHORJEVE DRUŽBE (štiri knjige) so še na razpolago po naših verskih središčih. Cena celotne zbirke je letos devet dolarjev. Poštnina v tej vsoti ni vključena. Pohitite z naročbo, da ne boste prepozni!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) — glej stran 215!

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.— (poštnina posebej).

SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR (Janko Kotnik). Cena \$10.— (poštnina ni vključena).

ANTHOLOGY OF SLOVENIAN AMERICAN LITERATURE (V angleščini. Edi Gobetz in Adele Donchenko) — Cena \$7.—.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolariča CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.— (Posamezne knjige: prva \$7.—, druga \$9.—, tretja \$28.—). Poštnina posebej!

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštne je \$9.—. (Nova pošiljka je pravkar dospela!)

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Štefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštnino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI (THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI USTANOVljen LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel. 861 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

OB DESETLETNICI

DESET LET bo minilo na letošnji 21. julij, ko smo imeli v melbournskem verskem središču ob številni udeležbi lepo slovesnost: odkritje spomenika našemu velikemu rojaku FRIDERIKU BARAGU. Slavnostni govor je imel zdaj že pokojni urednik MISLI in dolgoletni Baragovec p. Bernard Ambrožič, odkril je spomenik v imenu našega ameriškega rojaka senatorja Franka Lauscheta takratni ameriški konzul Edward G. Murphy, blagoslovil pa takratni melbournski nadškof, sedanji kardinal James Knox, ki je obenem vzdal tudi spominsko ploščo v steno še nedograjene naše cerkve.

Prav za prav je bil spomenik velikemu rojaku Baragu že hiša sama, ki smo jo leta 1960 ob začetku središča imenovali za Baragov dom. A bronasta soha pred glavnim vhodom že na prvi pogled še bolj zgovorno dokazuje, kako spoštujemo Slovenci svoje velike može. Tisto leto smo obhajali stoletnico Baragove blažene smrti in je odkritje imelo še večji pomen.

Letos se torej spominjamo poleg te naše desetletnice odkritja prvega slovenskega spomenika v Avstraliji tudi 110-letnice Baragove smrti, obenem pa še 125-letnice, kar je bil posvečen v misijonskega škofa Gornjega Michigana. Prav je, da zopet osvežimo misel nanj, saj nam ima Baraga tudi danes toliko povedati.

BIL JE NAŠE GORE LIST. Rojen v Sloveniji, v Mali vasi blizu Dobrniča na Dolenjskem, in krščen v dobrniški farni cerkvi. Njegove prve besede so bile slovenske. Res se je moral kasneje v šolah učiti vse v nemščini, a materinega jezika tudi kasneje na dunajski univerzi ni pozabil. Ko se je vrnil domov kot doktor prava, pa namesto advokatskega poklica izbral semenišče ter postal duhovnik, je vse svoje sile posvetil slovenskemu ljudstvu, zanj delal in zanj tudi pisal. Vsa leta doma je razodeval neizmerno ljubezen do svojega naroda, kateremu je pripadal. Še kasneje v ameriških misijonih ni pozabil na svojo rojstno domovino: kradel si je nočne ure, da je Slovincem celo tam pisal nabožne knjige. Nikoli ni utajil, odkod je, imel pa je našim podobne težave: mnogi so namesto narodnosti poudarjali njegovo avstrijsko državljanstvo. A tega je spremenil v ameriško, v srcu pa ostal pripadnik našega naroda do zadnje ure.

BIL JE IZSELJENEC. Morda celo lahko nekako poudarimo, da je iz domovine — bežal. Prav kakor večina od nas, na en ali drugi način. Nas je pognal po svetu komunizem, njega janzenizem. Zaradi mračnjastva janzenizma takratne dobe se Baraga doma v vsej gorečnosti za duše ni mogel razmakniti. Zato je sprejel prostovoljno izseljenstvo — misijonsko delo v svobodni

L. 27 — JULIJ 1978 — ST. 7

VSEBINA:

Ob desetletnici

— Urednik — stran 193

Nekaj Baragovih misli

— stran 194

Škofov odgovor (črtica)

— Pierre L'Ermite — stran 195

Mariborski spomini

— Ježev Jože — stran 197

Slovenija na kolesih

— Jaka Naprošen — stran 199

Odgovorili so: NE!

— Uvodnik Am. Dom.

— stran 201

Njegovo veličanstvo česen

— Bruna Pertot — stran 202

Molitev

— Karel Mauser — stran 203

P. Bazilij tipka... — stran 204

Četrti mladinski koncert

— stran 205

Izpod Triglava

— stran 206

"Glejte, da vas kdo ne premoti!"

— stran 208

Izpod sydneyjskih stolpov

— P. Valerijan — stran 210

Kaj pravite? Celó Amerika ga

časti — stran 212

Srečanje (odlomek)

— Miklavž Trpotec — stran 213

Pota božja (povest-nadaljevanje)

— Srečko Selivec — stran 214

No Slovenia... — stran 214

Slovenec avtor šolske knjige

— stran 216

Naše nabirke

— stran 216

Z vseh vetrov

— stran 218

Kotiček naših malih — stran 220

Križem avstralske Slovenije

— stran 221

Kar daš revežu, boš sam imel; kar pa ne daš, bodo imeli drugi.

Najhujša in najstrašnejša pregreha je nezaupanje do neskončnega usmiljenja večnega Boga.

Neskončno dobri Bog nam vselej da mnogo več, kakor pa mi pričakujemo.

Če res skušamo živeti, kot nas uči vera, potem je naša vera živa.

Rajši vidim, da se vam zdim trd in neobčutljiv, kakor da bi pred Bogom jemal odgovornost nase, če bi ravnal proti svoji vesti.

Tudi takrat moramo neomahljivo zaupati v Boga, ko ne vidimo nobene možnosti več, kako bi nam bilo odpomoči; zaupati moramo, da bo tudi v takih prilikah ukrenil z nami tisto, kar je za nas najboljše. Saj je vsemogočen, neskončno dober in moder. More nam pomagati, hoče nam pomagati. On zna najbolje porabiti sredstva v našo pomoč. Če se le trdno vanj zanesemo, ne bo nikoli osramotil našega zaupanja.

(Nekaj Baragovih misli)

Ameriki. Gotovo mu začetki v tujini in med tujimi ljudmi niso bili lahki. In vendar je med svojimi dragimi Indijanci sam postal eden izmed njih. V tla nove ameriške domovine je pognal globoke korenine in ga nimajo zastoj za enega največjih pionirjev Michigana. Indijancem je poleg veselega oznanila Jezusovega nauka dal prve in zadnje knjige: slovnico, slovar, molitvenike . . . Kot dušni pastir je istočasno skrbel tudi za priseljence na svojem obširnem ozemlju, saj je znano, kako je ob nedeljah priigal tudi v treh jezikih, da je dal vsakemu nekaj. Oblastem pa ni bil ravno priljubljen: saj je bil na strani Indijancev in se je vedno boril za njihove pravice. Tako mu je tudi nova domovina prinesla marsikdaj razočaranje in težave, ki pa jih je neustrašeno prenesel. Ni se neznačajno upogibal vplivom, ampak se vselej moško držal načel.

BIL JE VES BOŽJI. Friderik Baraga ni bil samo poln ljubezni do kulturnega ustvarjanja, tako v lastnem narodu kot kasneje med Indijanci. Temelj vsega njegovega dela je bil v globoki veri, ki jo je kot duhovnik nosil v srcu in posredoval drugim. Prav to mu je dajalo zagona, da je v svojem bogatem življenju toliko storil. Krščanstva ni le neutrudljivo oznanjal, ampak je tudi sam živel po njem v vsej polnosti. Njegovo življenje je bilo življenje žrtve, stalna vaja v krepostih, ki jih je razvil do heroične stopnje. Prav zato ni pozabljen, ampak sveti še danes, po stodesetletnici smrti. In prav zato Cerkev tudi raziskuje njegovo življenje, da ga bo lahko dvignila za zgled vsem svojim članom, da, vsemu človeštvu.

Upravičeno smo Slovenci lahko ponosni na svojega Baraga v vsakem pogledu: v narodnem, kulturnem in verskem. In čim bolj ga opazujemo iz raznih zornih kotov, bolj nas njegova večličina privlači. To pa nas nujno sili k dolžnosti, naj ga tudi posnemamo: v službi do Boga, v službi do sočloveka, rojaka in tujca. Samo na ta način tudi sleherni obletnica velikih mož dobi svoj pomen in namen, obletnica moža Baragovega formata še prav posebno.

Naj nas desetletnica odkritja Baragovega kipa v Kew spomni končno tudi na tople besede kardinala Knox, ki jih je ob tem srečanju izgovoril naši mladini: ". . . I would like to urge the young generation growing up not to forget the beautiful traditions that come from your own country. Those traditions spring from a deep Christian faith. They are treasures, they are heirlooms which you must preserve . . ."

— Urednik

Misli, julij 1978

Ob novoodkritem
Baragovem spomeniku
pred desetimi leti

Škofov odgovor

OTOŽNEGA jesenskega dneva se je v mestecu razširila novica, da je stari župnik umrl. Nekateri farane je novica pretresla. Pa ne zato, ker bi ti ljudje morda večkrat čutili potrebo po starem, dobrem župniku! To ne — a bil je ves čas na mestu in pripravljen, če so ga klicali. In to je bilo vsem v nekakšno pomirjenje.

Dekan tistega okraja je poskrbel za pogreb. Nekateri izmed faranov so se ga tudi udeležili. Tudi so tisti dan delj zvonili kot po navadi pri pogrebih.

"Kdo pa bo pokopan danes?" se je pozanimala upravnikova žena, ki je ravno nakupovala na trgu.

"Župnik."

In že se je zbralo pet radovednih žena, ki so se o njem menile.

"Pobožen mož je bil, naš župnik!"

"To že. Star pa tudi in tako je prišla njegova ura. Sedaj bomo dobili novega . . ."

"Seveda. In skoraj gotovo mladega . . ."

S tem so si povedale vse o župniku. Zato so se lotile drugega razgovora.

Minilo je štirinajst dni po pogrebu in navidez se ni kaj posebnega zgodilo. A v resnici pa le ni

bilo vse tako v redu v teh štirinajstih dnevih. Nekaj novorojenih otrok je ostalo nekrščenih, zjutraj nikoli ni vabilo k maši, otrokom ni bilo treba h krščanskemu nauku. Zato so se doma lovili, da je bilo vse narobe po hiši. Tudi nekaj ženinov in nevest je že nestrpno čakalo na novega župnika, da bi jih poročil. Bolniki so klicali po duhovniku; brez duhovnika so pokopali že dva farana.

In verjemite: četudi ta ali oni ni posebno veren — da ne rečem kar brezveren (vsaj po načinu njegovega življenja sodeč) — mu je vendar strašno nerodno in hudo, če mora pokopati očeta, mater, otroka . . . oziroma sploh kakega dragega mu človeka kar tako brez duhovnika, ki bi nad mrtvih truplom ob grobu spregovoril par tolažilnih besedi o nesmrtnosti duše.

Zato se je nekega dne zbralo par mož in se posvetovalo: Le zakaj nam škof ne pošlje novega župnika? Taka neodgovornost, da tako dolgo odlaša! In to prav sedaj, ko se že bliža božič. Mar naj bomo na sam sveti božič brez duhovnika? Raca ali goska sama, pa naj bo še tako lepo rumeno zapečena, vendar še ne zadostuje za sveti dan, ko povsod tako ganljivo pojejo: "Božji nam je rojen Sin . . ."

Tako velika je bila skrb za novega župnika, da se je pet mož odločilo stopiti do škofa. Povedati mu morajo, da tako vendar ne gre in da mora čimprej poslati novega župnika.

"Najraje bi imeli mladega župnika," je poudarila upravnikova žena, ki se je izmed vseh najbolj razburjala zaradi škofovega obotavljanja.

In tako se je pet mož odpravilo na pot.

*

Škof jih je poslušal. Ko so dopovedovali, kaj hočejo, je še malo pomišljal, nato pa začel:

"Vaša župnija ima približno sedem tisoč duš?"

Ko so mu pritrdili, je nadaljeval:

"Prav! Toda odkar je bila ta fara ustanovljena — in zdaj bo že dobrih petdeset let — ni dala škofiji še nobenega duhovnika, prav nobenega . . . S kakšno pravico zahtevate vendar novega župnika?"

Možje so ga zaprepaščeno pogledali.

"Prevzvišeni," se je oglasil upravnik, "iz čisto navadnega razloga, ker vemo, da nihče ne striže take ovce, ki nima volne. V naši fari pač ni bilo nobenega poklica — duhovniškega, mislim."

"Ni mogoče, dragi moj! Bog razdaja naravnost v izobilju duhovniške poklice. Seveda pa jih je treba poiskati, jih navdušiti, jim dati prave podlage; ne pa misliti, kakšna nesreča je za družino, če eden izmed sinov hoče postati duhovnik. Kakšna čast, kakšen blagoslov je za družino, če Bog enega izmed sinov — pa četudi edinca — kliče v duhovniški stan! V vaši fari se prav nič ne trudite za duhovniški naraščaj, radi pa bi uživali sadove od žrtev, ki so jih doprinesli drugi. Posebno lepo to ravno ni . . ."

Vseh pet mož je mencalo v zadregi.

"Le kaj naj rečemo doma, če nas bodo vprašali, kaj smo dosegli, Prevzvišeni?" je vprašal negotovo upravnik.

"Kar to jim povejte, kar sem vam pravkar rekel. Kar kdo seje, to bo tudi žetel. In v vaši fari doslej niti malo še niste sejali, pač pa bi radi živeli od žrtev drugih . . ."

"Prevzvišeni, ne bodite vendar tako trdosrčni!"

"Saj nisem trdosrčen, le dosledno mislim. Ker imam le malo duhovnikov na razpolago, zato jih pošiljam v tiste fаре, ki znajo ceniti, kaj pomeni duhovnik. To so tiste fаре, ki se trudijo in molijo, da bi Bog iz njihove srede poklical kakega duhovnika."

"Prevzvišeni, saj smo se tudi mi potrudili: samo zato smo prišli semkaj, da bi si izprosili novega župnika . . ."

"Za ta vaš trud se vam prav lepo zahvalim in ga bom upošteval. Toda zaenkrat ne najdem rešitve. Morda bom našel kakega redovnika, ki bi utegnil za nekaj časa prevzeti zastopstvo v vaši fari. Če ga dobim, vam ga bom poslal."

S tem slabotnim upanjem so se možje poslovili in odšli proti svojemu avtu.

"S tisto ovco brez volne nisi pri škofu prav nič dosegel," se je med potjo eden izmed njih obregnil ob upravnika. "Čisto po neumnem si tisto zinil . . ."

"Bi bil pa ti kaj rekel! Zakaj si bil ves čas tiho?" je jezno zabrusil upravnik. Potlej so vsi molčali.

Šele pri avtu se je spet oglasil upravnik.

"Le kaj bo moja žena rekla?!" je zabrundal predse in pri tem nervozno zaloputnil vrata avtomobila . . .

PIERRE L'ERMITE

Žetev je velika,

delavcev pa malo,

ker zanje ne prosimo . . .

Mariborski spomini

V članku "Djilasov Vojni čas" prejšnje številke je bila omenjena Titova žena Herta. Nisem mislil, da homo tako hitro pisali več o njej ter njeni materi, Titovi tašči. Poročilo našega sydneysega naročnika JEŽEVEGA JOŽA je iz prvega vira in zato še bolj zanimivo.

PO prvi svetovni vojni leta 1918 je ostalo v Mariboru, naši štajerski prestolici, nekako 3,500 meščanov avstrijske narodnosti. Po večini so postali jugoslovanski državljani in so se lepo vključili v družabno, gospodarsko in politično življenje ostalih 25,000 Mariborčanov.

Nova oblast takratne Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ni silila avstrijsko čutečih družin v Mariboru in sploh na Štajerskem, naj bi se izselile. Isto velja za vso Slovenijo, saj vemo, da je ostal na našem ozemlju tudi nemško misleči in govoreči otok v Kočevju. Kdor je odšel v Avstrijo, je odšel prostovoljno, prej pa je imel priliko prodati svoje imetje in mirno urediti vse pravne zadeve. Precej teh, ki so odšli, je bilo upokojencev, državnih, magistratnih in civilnih uradnikov, trgovcev in vojakov; mnogi izmed njih bi se lahko izkazali, da niso bili rojeni pri nas.

Mariborska občina je bila tisti povojni čas v rokah social-demokratov z županom Grčarjem, po poklicu nadučiteljem, na čelu. Lahko trdim, da je bila oblast do mariborskih Avstrijcev tolerantna. Ker je spadala pod občinsko avtoriteto takratna policija, tudi ta na svojo roko ni mogla in ni smela delati krivic nikomur. Krivice so bile izolirani slučajji osebnega značaja, saj čas — človeško rečeno — brez njih gotovo ni mogel biti.

Ko se je naša družina leta 1922 preselila iz Ljubljane v Maribor, sem začel obiskovati ljudsko šolo v Razlagovi ulici. Tam sem poleg ostalih otrok spoznal tudi malega Hermana Hasa.

HASOVA družina je bila nemško govoreča, a v Mariboru je pognala pregloboke korenine, da bi se izselila. Stanovala je v Sodni ulici, prav nasproti sodnije. Vseh Hasovih se dobro spominjam. Stari gospod je bil sivolasi debelušasti človek, vsaj petindvajset let starejši od male in drobne soproge. Mislim, da je bil odvetnik ali pa notar. Vedno sem ju slišal govoriti samo nemško, iz česar bi sklepal, da slovensko sploh nista znala. Sin Herman je imel posebno sobo, polno izredno zanimivih igrač, vključno miniaturno železnico, ki me je najbolj pritegnila. Zato sem kot otrok rad zahajal k Hasovim ter delal Hermanu družčino pri igranju. Poleg sina pa sta imela Hasova še čedno in vitko hčerko HERTO, kateri smo poredni otroci dali ime "Suha južina".

Vse to mi slikajo moji otroški spomini. A leta so tekla, čas je bežal . . . Dorastli smo in se raztepli po svetu. Stari gospod Has je umrl, Herman se je po končani srednji šoli razvil v odličnega muzikanta in je že tudi med pokojnimi. Herta je v Mariboru končala učiteljske in že pred drugo vojno odšla v Zagreb na pedagoško šolo. Stara, drobna gospa Hasova je v Mariboru ostala sama.

Prišla je vojna in z APRILOM 1941 okupacija. Odšel sem na severno fronto in pozabil na Hasove. Šele leta 1945 sem se spet vrnil v Maribor, ki je bilo zdaj vse drugačno mesto kot pa sem ga poznal dolga leta pred vojno. Hiše v razvalinah, mrgolelo je vojaštva,

civilnih prebivalcev pa kaj malo in še ti so bili skoraj sami tuji obrazi . . .

Kakšna razlika med onimi časi po prvi svetovni vojni leta 1918 in zdaj v maju 1945 po drugi! Življenje človeka sedaj res ni veljalo niti centa. Samo na Tezmem za tovarno avionov so v jarkih, izkopanih proti tankom, pokopali na stotine nesrečnikov, Slovencev in Hrvatov. Prignali so jih po Dravski dolini od Dravogradu in jih nečloveško pobili brez sodnega procesa. Za civilno prebivalstvo so organizirali taborišča v Bresterhici pri Kamnici, Semenšču pod Kalvarijo, v Sterentalu pri Ptuj in nešteta druga po vsej Sloveniji . . .

Naša hiša v Cvetlični ulici in tudi ona v Sodni ulici, v kateri so pred vojno živeli Hasovi, sta bili porušeni. Kot so pravili, so Amerikanci najtežje bombardirali Maribor šele potem, ko je nemško vojaštvo mesto že evakuiralo . . .

V petek 25. maja 1945 sem bil dežurni na Komandi mesta, ki je imela svoje prostore v škofijskih hišah na Slomškovem trgu. Po telefonu me je poklicala žena prijatelja Toneta Cimpermana. Vsa razburjena mi je razlagala, da je OZNA odpeljala staro gospo Hasovo v taborišče, kjer bo zaradi svojega avstrijskega pokolenja čakala izselitve (bolje: brezpravnega izgnanstva) v Avstrijo. Gospa Hasova je tedaj stanovala v hiši bivšega mariborskega župana dr. Juvana, na vogalu ulice Heroja Tomšiča in Ob parku. V isti hiši so stanovali tudi Cimpermanovi.

Novica o gospe Hasovi me ni presenetila in v mislih sem se čudil, da mi gospa Cimpermanova sploh govori o tem. Tako nekako sem ji odvrnil: Gospa Has bo verjetno bolj zadovoljna v Avstriji kot v Mariboru — za novi red gotovo ni navdušena in tudi je vseskozi nemško orientirana . . .

Ob tem pa je kot strela z jasnega neba udarilo vame z nasprotni strani telefona. "Ali ne veš," mi je rekla Cimpermanova, "da je njena hčerka HERTA HAS Titova žena in da živi v Zagrebu s triletnim Titovim sinom? . . ."

O zadevi res nisem vedel prav ničesar. Edino ime v zvezi z mogočnim Titom je bilo že tiste dni ime Jovanke. Kot sem ob nenadni novici sklepal, so Srbi iz političnih razlogov hoteli imeti na vrhovnem mestu v Jovanki svojega stalnega predstavnika in zaradi tega se je moralo na Herto Has pozabiti . . .

Povabil sem Cimpermanovo na Komando mesta. Potem smo po posvetovanju z nadrejenimi preskrbeli prevozno sredstvo in po Cimpermanovi sporočili: če je HERTA res Titova žena in če ji je seveda za to, da pomaga materi, naj sama uredi vse potrebno, da reši mater iz taborišča pred gotovo izselitvijo.

Kako se je iztekla zadeva? Še isti dan se je HERTA HAS v uniformi majorja pripeljala z avtom v Maribor. Obiskala je OZNO, nato pa izseljenko taborišče pod Kalvarijo. Sklepal bi, da je morala imeti v rokah dokumente, izdane od onega, ki je takrat odločal o

usodi državljanov, kajti uradno rešiti kogar koli iz taborišča je bilo takrat zelo težko, skoraj nemogoče. Herta je z materjo prišla iz taborišča ter jo odpeljala s seboj v Zagreb. Niti se ni zanimala za materino stanovanje, v katerega se je medtem baje že vselil nek mlad tovariš s svojo družino . . .

Cimpermanova nam je pozneje vedela dosti povedati o Herti, njenem lepem zagrebškem stanovanju in krasnem Titovem sinku, ki ima kar dve vzgojiteljici . . .

Minuli so meseci od onega 25. maja — prišla je zima. Z vojaškim konvojem stosedemindvajsetih tovornih avtomobilov sem v decembru istega leta odšel preko Madžarske na Dunaj, kjer smo sprejemali za Slovenijo gradbeni, električni in drugi material. Naša baza je bila v ruski okupacijski coni, na nekem otoku reke Donave. Bila je huda zima, da je vse škripalo. Prav tedaj, za božič 1945, so posebne izdaje dunajskih časopisov prinesle vesti in fotografije mrtvih otrok: zmrznili so kot del transporta izgnancev, poslanega iz Maribora v Avstrijo. Ta vlak z zaklenjenimi živinskimi vagoni, nabitimi s preseljenci, je stal nekje na stranski progi ob meji menda štirinajst dni, ne da bi se kdo zmenil zanj. . . . Upravičeno zgražanje je bruhalo iz poročil, ki jim je vsakdo z vsaj malo človeškega čuta v srcu lahko samo pritrdil.

Tedaj sem mislil na drobno gospo Hasovo in bil srečen: vsaj njej sem mogel pomagati, da ni bila tudi ona pregnana. Sam Bog ve, kaj sem ji s tem prihranil . . .

Letos 25. maja, na Titov 86. rojstni dan, je minilo 33 let od dne, ko sem po svoje pomagal njegovi tašči iz taborišča "nemških zločincev". Če danes Hasova gospa še živi, mi ni znano — morala bi biti Titovih let ali malo starejša. Tudi za Herto še nisem slišal, da bi umrla. Znano pa mi je, da je Hertin takratni triletni sinko danes postaven mož. Po dolgih letih je njegovo ime nedavno zopet prišlo v javnost: iz domačih časopisnih poročil vemo, da je lansko jesen pozdravil svojega očeta, ko se je vrnil iz obiska Portugalske. Odkar je v nemilosti Jovanka, se v Jugoslaviji spet lahko govori in piše o Herti in njenem sinu Mišku . . .

Kar sem tu zapisal, je — menim — po svoje zanimivo. Saj dosti Slovencev ne ve, da je Titova žena HERTA HAS hčerka Hasovih iz Maribora, ki so govorili med sabo le nemško. Njeno življenje povojnih let je seveda zavito v molk in skrivnostno pozabo. Spomini pa so jo morda le marsikdaj pripeljali v Maribor k starim znancem mladostnih let — in pa v čas, ko smo reševali njeno mater: v tistih nesrečnih in krvavih dneh najbolj žalostne zgodovinske epohe slovenskega naroda.

JEŽEV JOŽE

SLOVENIJA NA KOLESIH

KAKO se vrte njena kolesa danes, vsakdo lahko najde v domačih športnih poročilih. Tudi v zasebnem življenju je v Sloveniji vedno več avtomobilov (in naravno tudi prometnih nesreč, s katerimi smo prav na vrhu svetovne lestvice), dočim motorna kolesa izgubljajo na popularnosti (razen morda med mladostniki), biciklji pa kot prometno sredstvo danes še bolj izginjajo. Časi, ko so se mnogim celo za bicikljem cedile sline, so zdavnaj minuli. Še avto ne velja, če je navaden "fičko". Pod kozolcem-dvojnikom je dovolj prostora in se kar poda avto poštene velikosti, da ti ga sosede zavidajo. Ni važno, če greš z njim ven samo na nedelje, preko tedna pa štediš z drugim bencinom! . . .

Vsekakor je moj namen napisati le nekaj o pričetkih slovenskega kolesarstva, motociklistike in pa avtomobilizma. Danes je to že zgodovina, pa žal malo znana. Mladi so pa še posebej v marsičem poučeni tako, da menijo: ves napredek, vse lepo in dobro se je pričelo šele po koncu druge svetovne vojne leta 1945. Pred vojno ni bilo nobenih važnih dogodkov in nobenega razvoja . . .

KOLESARSTVO

Zlahka smemo trditi, da spada kolesarjenje najbrž med najstarejše športne panoge, ki smo jih začeli gojiti Slovenci. Seveda je bilo število slovenskih kolesarjev prejšnjega stoletja majhno — vsekakor premajhno, da bi se takoj postavili na svoje noge. Zato so najprej iskali zavetja v takratnem nemškem klubu "L.B.C. 1885". V jeseni leta 1887 pa so se sestali za slovensko kolesarstvo navdušeni športniki in izbrali pripravljalni odbor za lastno društvo. Naj omenim vsaj nekatera imena: dr. V. Gregorič, R. Vesel, J. Jakopič, dr. D. Bleiweis-Trsteniški, E. Koželj, M. Leustek, V. Mayer . . . Že 21. novembra 1887 je bil ustanovni občni zbor "**Kluba slovenskih biciklistov Ljubljana**", s tem pa je bil položen tudi temelj slovenskega kolesarstva.

Važen mejnik v zgodovini tega športa med nami je datum 8. septembra 1888, ko je novo društvo priredilo svojo **prvo kolesarsko tekmo**. Bila je na progi Šentvid—Ljubljana, udeležilo pa se jo je štirinajst Slovencev in devet Hrvatov. Nato je društvo skrbelo, da so se ljubitelji kolesa kar redno merili v hitrosti. Poročilo pravi, da so ta tekmovanja dobro uspevala ter privabljala vedno več Ljubljančanov. Kmečkega prebivalstva čisto jasno niso kaj preveč ogreli: pridnemu slovenskemu kmetu je takrat veljal sleherni šport za potratno časa, ki si ga lahko privošči le mestna gospoda . . .

Prva daljša kolesarska tekma je bila 8. septembra 1893 in sicer na progi Ljubljana—Zagreb. Obenem pa nam poročila že vedo povedati o novih kolesarskih klubih, ki so pričeli rasti po drugih mestih Slovenije.

Takole je izgledalo prvo kolo (leta 1817)

"Klub slovenskih biciklistov Ljubljana" je 3. oktobra 1897 obhajal prvo desetletnico obstoja in uspešnega dela. Za to priliko je bila slovesna otvoritev modernega asfaltiranega kolesarskega dirkališča v ljubljanskem Tivoliju. Poleg domačih kolesarjev so se te otvoritvene tekme udeležili tudi dirkači iz Gorice, Varaždina, Zagreba in celo iz Prage. Verjetno je uspeh desetletnice pripomogel, da so še na jesen istega leta ustanovili "**Zvezo slovenskih kolesarjev**", ki je za začetek združila kar osem slovenskih kolesarskih klubov.

Vrhunec kolesarskega športnega delovanja pred prvo svetovno vojno je doseglo kolesarsko društvo "**Balkan**" v Trstu, ki je dne 1. septembra 1912 priredilo vse-slovenske kolesarske tekme, na katerih so bili Slovenci posebno častno zastopani.

Leta 1913 so v Ljubljani ustanovili "**Motokolesarski klub Ilirija**", ki naj bi v posebnih sekcijah povezal vse športnike kolesa. S pričetkom prve svetovne vojne leto kasneje je organizacija zaspala, pa takoj po končani vojni zopet oživel. Za to ima največ zaslug organizator podpolkovnik Josip Jaklič. Kot prvo kolesarsko tekmo po vojni je "**Ilirija**" razpisala tekmo za prvenstvo Koroške Slovenije na dan 15. avgusta 1920. Privabila je šestdeset tekmovalcev.

Še isto leto je bila ustanovljena "**Jugoslovanska kolesarska zveza**" s sedežem v Zagrebu, ki je postala glavni organ za vso novo državo Jugoslavijo in je absorbirala tudi vse takratne slovenske kolesarske klube. Naši pododbori so delovali v Ljubljani, Mariboru in Celju, posebni Triglavski pododbor pa je imel včlanjenih kar nad štirideset kolesarskih klubov. Znak, da je kolesarstvo v našem narodu pognalo že močne in globoke korenine.

O pričetkih motornih koles pri nas vemo manj kot o kolesarjenju. Vsekakor se je motocikel pojavil ob koncu prejšnjega stoletja, ni pa bilo naših motoristov dovolj, da bi se kot športniki organizirali, kakor so se kolesarji. Tudi o kakih tekmah te vrste pri nas izpred prve svetovne vojne ni poročil, četudi s tem ni rečeno, da bi morda ne bile. Do prvega organiziranega delovanja v tej panogi športa je prišlo šele po prvi svetovni vojni, prav tako na pobudo že omenjenega organizatorja Josipa Jakliča.

Prva gorska motociklistična tekma je bila 29. avgusta 1920 na gorski cesti Podlipa—Smrečje. Dne 11. septembra 1921 je bila zelo zanimiva motociklistična tekma na ljubljanski Grad, ki se je v kasnejših letih do druge svetovne vojne še velikokrat ponovila. Prvo cestno hitrostno tekmo pa je razpisala ljubljanska "Ilirija" za dan 18. septembra 1921. Najboljši čas za desetkilometrsko progo Kranj — Medvode je bil 7 minut in 35 sekund. Danes se tem številkam smejemo, za tiste začetke in ob takratnih nerazvitih motorjih pa so tudi ti rekordi nekaj pomenili. Dejstvo je, da so bili podlaga za današnja prvenstva.

Leta 1923 so se motociklisti organizirali v "Motoklub Slovenija", kasneje je bil osnovan "Motoklub Ljubljana", Motosekcija Avto-kluba, Motoklub Celje, Maribor in Jesenice. Motociklistične cestne in gorske tekme so bile kar redne, naši športniki na tem polju pa so se z najboljšimi uspehi pričeli udeleževati tudi motornih tekem izven slovenskih meja.

AVTOMOBILISTIKA

Kolesa avtomobila so se pri nas začela od vseh treh vrst športa zadnja vrteti. Vendar more tudi ta športna

Baron Codelli s prvim avtom,
ki ga je videla Slovenija leta 1897.

panoga zaznamovati prav lepo in častno zgodovino. Njen oče je Ljubljčan, znani izumitelj baron A. Codelli — ljubljanski okraj Kodeljevo je imenovan po njem. Codelli si je že leta 1897 nabavil avto — znamke Benz, z 2,5 konjskimi silami — **ki ni bil le prvi avto v Sloveniji, ampak sploh v vsej Južni Evropi.** Lani je šla torej kar neopaženo mimo nas osemdesetletnica, kar je Ljubljana dobila prvo vozilo, ki ga niso vlekli konji, ampak bencinski motor. Vsaj nikjer nisem zasledil, da bi ta jubilej sploh kdo omenil, četudi bi bil vreden spomina.

Po nekaj letih je Codelliju sledil baron Fr. Born, ki je živel pri Sv. Ani nad Tržičem. Za njim se je potem do leta 1909 nakapalo na bivšem Kranjskem še devetnajst avtomobilov. Njih lastniki so se dne 17. julija 1909 združili v "Kranjski avtomobilski klub", ki se je po prvi vojni, leta 1920, preimenoval v "Avtomobilski klub za Slovenijo". Iz njegovega okrilja je izšla ideja za enotno organizacijo vseh jugoslovanskih avtomobilistov. Leta 1924 so se res združili v "Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije" z odseki v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in še nekaterih drugih mestih. Ljubljanski odsek se je v kasnejših letih jako živahno razvijal, prirejal razne tekme in izlete ter si pridobil kar precej zaslug za napredek avtomobilistike kot športne panoge med Slovenci. Leta 1929, ob dvajsetletnici prvih početkov, je štel 202 člana z 213 vozili (vsa vozila skupno 8455 HP).

ZAKLJUČEK

Vse te zanimive podatke sem nabral iz "Ilustriranega Slovenca", ki je bil tiskan leta 1930 ali 1931. Neznani pisec dostavlja ob koncu: ". . . Če primerjamo razvojno črto voznega športa od konjske vprege preko kolesarstva, motociklizma do avtomobilizma ter letalstva minulega stoletja z neslutnim razmahom današnje vozne tehnike, se kar ne moremo iznebiti vtiska, da je tudi tempo našega javnega in zasebnega življenja vse bolj pospešen. Življenje se krajša; ali pa tudi izživljanje ugodja in trpljenja? Prevesili smo se že iz prvega zakoleba v vse bolj rastočo brzino vse bolj razčlenjujočih se utripov ožilja našega gospodarstva. Brez koles, motociklov in avtomobilov bi se skoraj več ne dalo živeti. V hrupu hupk tone nekdanja idila valovitih belih cest s pokajočimi biči, kakor je utonil postiljonski rog . . ."

Kaj neki bi isti novinar rekel ali napisal danes, če bi hodil po prestolici Ljubljani, ali pa se vozil po slovenskih cestah? Takratnim svojim ugotovitvam bi moral napraviti pošten klicaj! Obenem pa bi verjetno dodal: "Vidiš, eno pa se mi takrat le ni sanjalo: da bo namreč avto na cesti tako nevaren in zakrknjen morivec . . ."

Sicer pa kaj podobnega tudi ni prišlo na um tistemu amerškemu politiku, ki je ob izumu avta tako nekako govoril v amerškem senatu: "Hvala Bogu, zdaj bomo pa končno le rešeni pijanih fижakarjev in podivjanih konj! . . ."

JAKA NAPROŠEN

Odgovorili so: NE!

Uvodnik slovenskega dnevnika AMERIŠKA DOMOVINA, ki izhaja v Clevelandu, Ohio, ZDA, je dne 26. aprila letos pisal o vedno pogostejše imenovani in žal tudi izrabljeni "kulturni izmenjavi". O obiskih kulturnikov in kulturnih skupin iz SR Slovenije so številne organizacije ameriških Slovencev na posebnem sestanku zavzele svoje načelno stališče z odločnim: NE! Članek je vreden ponatisa. Morda nam bo odprl oči in se bomo vsaj od ameriških rojakov naučili pametne presoje in odločnosti v tako važni zadevi naše svobode in neodvisnosti naših organizacij.

SVOBODNI SVET je upal in delno še vedno upa — kljub skušnjam s konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi, na kateri je v Beogradu lani in letos skoraj pol leta skušal doseči izvajanje sklepov helsinških listin — na izboljšanje odnosov med Zahodom in Vzhodom potom povečanih stikov in medsebojnih obiskov. Povečani stiki naj bi služili boljшему medsebojnemu razumevanju in krepitvi mednarodnega, pa tudi svetovnega miru.

Moskva in satelitske države se ne čutijo dovolj gotove in varne, da bi dopustile povečanje stikov, da bi vrata vsaj malo odprle. Vzhodna Nemčija svoj zid proti Zahodu stalno utrjuje, povišuje in širi v neprehoden pas. V drugih satelitskih državah je v tem pogledu nekoliko boljše, obstoji vsaj nekaj možnosti za potovanja v svobodni svet.

V SFR Jugoslaviji so vrata odprla na široko, ko so spoznali, da jih ne morejo držati uspešno zaprta; in spoznali tudi, da jim bodo odprta bolj služila. V nekaj letih je odšlo na tuje preko en milijon ljudi na Zahod, kjer so si poiskali delo in zaslužek ter začeli od tam pošiljati domov trdne zahodne valute. Dotok tega denarja je revnemu jugoslovanskemu gospodarstvu prišel zelo prav: reševal ga je in ga še vedno rešuje pred večnim pomanjkanjem deviz.

Beograd računa, da imajo delavci iz Jugoslavije naloženih na tujem okoli sedem bilijonov dolarjev imovine, ki bi jo na vsak način rad spravil v SFR Jugoslavijo. Za kaj takega je najprej treba med lastniki teh bilijonov ustvariti primerno zaupanje v SFR Jugoslavijo. V tem so obiski kulturnih skupin lahko zelo koristni, saj bude v ljudeh spomine na domovino in s tem ljubezen do nje...

Slovinci imamo radi svojo domovino, prenekateri hodijo skoraj redno tja na obiske in počitnice, prenekateri se po dolgih letih dela in življenja v tujini vrnejo na večer življenja domov. Pevski zbori, igralske družine, razne organizacije in ustanove so dokaz ljubezni slovenskega človeka v tujini do njegove rodne domovine, do slovenske kulture in do vsega slovenskega, do narodnega izročila. Koncert slovenske pesmi, predstava slovenske igre je pravi praznik za slovensko nasebino v tujini, kot je bil nekdanj doma!

Kdo naj bi torej mogel biti proti obisku pevskih, igralskih in drugih kulturnih skupin iz Slovenije, iz naše rodne domovine?

In vendar so se predstavniki slovenskih organizacij, ustanov in večje število slovenskih kulturnih in narodnih delavcev na nedavnem skupnem sestanku izjavili **soglasno proti takim obiskom, če ni mogoče dobiti zadovoljujočega zagotovila, da ne bodo izrabljani v propagando za vladajoči režim v SR Sloveniji.**

Slovenska skupnost v ZDA ni odgovorna za kulturno izmenjavo v okviru uradnih odnosov med ZDA in SFR Jugoslavijo. V takem okviru je prišla gostovat v ZDA Slovenska filharmonija iz Ljubljane, na enak način je prišel gostovat oktet Gallus. Cilj obeh teh skupin je bil predstaviti se pred splošno ameriško kulturno javnostjo, tej posredovati slovensko glasbeno kulturo. Ameriški Slovenci so jih slišali z nekaj izjemami v tem okviru, do kakega osebnega ali družabnega stika je komaj kje prišlo.

V preteklih letih smo imeli nekaj obiskov skupin, ki so prišle na obisk po privatni poti in na privatno prizadevanje. Z vsako je bil kak "neuradni uradni" predstavnik, ki je pazil na "svoje ovce". Na splošno moremo reči, da so se vse te skupine držale predpisov, ki veljajo za goste v tuji deželi, pa četudi so v domači slovenski sredini. Proti tem in takim obiskom ni bilo ugovorov, četudi je bilo tu in tam slišati, da nam "niso potrebni".

V zadnjem času so prišli nekateri z mislijo o "kulturni izmenjavi" med slovenskimi nasebinami v ZDA in v Kanadi ter med SR Slovenijo na uradni ravni. V SR Sloveniji naj bi odgovornost za to prevzela IZSELJENIŠKA MATICA, organ komunističnega režima za vzdrževanje vezi s slovenskimi izseljenci in za širjenje propagande med njimi, v tujini pa posebne organizacije za "kulturno izmenjavo".

Odbori za "kulturno izmenjavo" so bili v zadnjih letih ustanovljeni v raznih slovenskih naseljih v ZDA in v Kanadi, nekateri prav pod tem imenom, drugi pod drugim, toda vsi z istim ciljem.

Slovenska demokratična izseljeniška skupnost smatra za svojo dolžnost, je bilo rečeno na preje omenjenem sestanku, da pove jasno in odločno, da **zavrača kulturno izmenjavo s SR Slovenijo, dokler nima trdnega jamstva, da obiskovalci iz SR Slovenije ne bodo kot trojanski konji prinašali med nas s slovensko besedo, s slovensko pesmijo, s slovensko igro tudi propagando za komunistični režim v SR Sloveniji.**

Na istem sestanku je bilo ugotovljeno, da je o kulturni izmenjavi mogoče govoriti le tedaj, kadar so pota kulturnim dobrinam, kulturnim stvaritvam odprta v obe smeri. Doslej je težko govoriti o kakem toku iz izseljenstva v SR Slovenijo; tja morejo samo stvaritve in organizacije, ki so režimu v SR Sloveniji naklonjene ali vsaj ne nasprotni. "Ameriška domovina" na primer v SR Slovenijo ne more; če le kako pride, jo pridejo zastopniki oblasti iskat.

Z redkimi izjemami smo slovenski priseljenci v ZDA državljeni te dežele, ki znamo ceniti njeno svobodo, pravice, ki jih nam daje; pa se zavedamo tudi dolžnosti, ki nam jih ta nalaga. Osnova med njimi je dolžnost varovati svobodo, ki jo uživamo. V varovanje te svobode spada tudi razkrivanje komunističnih zarot in smotrov, saj je komunizem najnevarnejši sovražnik svobodnega sveta, katerega vodnik so ZDA.

Njegovo veličanstvo ČESEN

Ni dolgo, ko mi je eden bravcev rekel: O česnu kaj napišite, o česnu! . . . Zato me je takoj pritegnil zanimivi naslov v rubriki "Za žene in dekleta" letošnje aprilske številke tržaške MLADIKE. Članek, ki ga posredujem bravcem, je napisala BRUNA PERTOT. Nič ne dvomim, da v polni meri velja tudi za nas, le čas sajenja "njegovega veličanstva" bo pri nas na jugu drug kot pa je v Evropi.

FRANCOSKI pisatelj Marcel Proust je zapisal, da se velike ljubezni ponavadi podro nenadoma in to največkrat zaradi banalnosti. Pazite, zaljublenci in zaljubljenke, uživanje česna utegne postati taka banalnost! Če vam pa vaša boljša polovica kljub temu "parfumu" pritisne kilometrski poljub, pomeni to lahko dvojje: 1. da je njena ljubezen tako vroča, da je niti tako huda preizkušnja ne more streti; 2. da je tako prehlajena, da sploh ničesar ne čuti.

Toda oglejmo si to čudovito rastlino, ki ima mnogo prijateljev, pa tudi mnogo sovražnikov: bele glavice, včasih v čudovite grozde spletene, viseče čez očrnele ganke, poleg koruze. Ne, ne recite, da ni lep: v glavicih pa skrit niz belih ali rožno nadahnjenih strokov, tako da lepota barve ne zaostaja za alabastrom. Nekoč je veljalo "kot česen beli zobje".

Verjamete, da spada od nevednežev zaničevani česen v družino opevane lilije ter občudovane in sentimentalne šmarnice? Pokukajte v botanično enciklopedijo ter se sami prepričajte! Lepota je seveda mnogovrstna. Samo poiskati jo je treba. Nevesta s šopkom šmarnic: "Oh, da . . .", boste ganjeno vzkliknile. Nevesta s šopkom česnovih cvetov: "Neokusna šala!" bodo pribile bralke Alde, Elde, Ilde in druge.

Skočimo za trenutek k gospodu Mességuéju (saj ga vse poznate, kaj?) ter ga vprašajmo, kaj misli o česnu. "Zaljubljen sem vanj, zaljubljen do ušes, spoštovane dame," nam bo postregel, "in razlogov za to ne manjka." Takole pravi: "Od nekdanj sem imel česen za simbol življenjske moči (danes ji rečemo že bioenergija). Ne vem, ali izhaja ta ljubezen iz dejstva, da sem gvaškonske krvi, ali pa temu, da sem se rodil erborist: toda, kadarkoli ga zagledam na kakšnem vrtu, sem vselej prepričan, da sta tam zdravje in sreča doma . . ." Tako simpatični Francoz, ki je s svojimi travami in rastlinami naredil že veliko dobrega človeštvu, ne da

bi pri tem pozabil nase, saj si je s tem prislužil milijarde. Kdo bi mu zameril?

O preteklosti tega sorodnika lilije ni mogoče kaj prida povedati: njegov prihod na staro, ljubljeno zemljo ovija tema predzgodovinskih časov; morda sta ga že oče Adam in mati Eva jedla kot prvi zajtrk v raju. Če je, kot menijo nekateri strokovnjaki, Eden zares cvetel nekje v bližnjem Sredozemlju, bi se to skladalo s trditvijo onih, ki hočejo, da je česen prišel k nam z bližnjega vzhoda. Po mnenju drugih pa zopet iz Azije: v tem mnenju jih potrjujejo Kitajci, ki ga že tisoč let uživajo in to v obilni meri. So morebiti zato tako modri? Kelti, ki so v predrimski dobi naseljevali naše kraje, so ga s pridom uporabljali: koren "all", ki je v njihovem imenu pomenil "toplo in pekoče", se je ohranil v italijanskem "aglio".

Morda pa je ta rastlina prišla k nam iz Kirgiške steppe, ali pa iz vroče Sicilije. Ali eno drži: v vseh naštetih krajih jo ljudje uživajo v velikih količinah in pravijo, da dolgujejo česnu svojo izredno visoko starost.

Zgodovinsko je izpričano, da so ga uživali sužnji, ko so gradili piramide v Gizehu, in to po faraonovi volji, zato da bi se ohranili močne in zdrave. Egipčani so iz česnovih strokov delali tudi ogrlice ter jih obeshali otrokom okrog vratu; namen je bil isti. Da ni bilo v tem prav nič vraže, temveč poznavanje, morda samo intuicija njegovih izrednih lastnosti, nam danes potrjujejo gospodje znanstveniki. Stara Grčija je zibelka Olimpijad. Kakšno zvezo naj ima to s česnom? To, da so ga atleti uživali, preden so nastopali na teh velikih igrah antike: športniki in športnice, spomnite se na česen, ko ste pred važnim nastopom — morda dobimo novega prvaka ali prvakinjo. No, nihče ne more trditi, da niso bili Grki bister in nad vse fin narod. Zdravnik Galen in njegov kolega Dioskurid sta že dobro poznala večji del česnovih terapevtskih lastnosti. In Karlu Velike-

mu, čeprav je bil vladar, se ni zdelo zamalo vtikati nos v to, kaj njegovi kmetje sadijo ter jim je kategorično ukazal saditi — da, prav česen. Srednji vek pa je tako in tako bil za česen zlati vek. Jedli so ga vsi, vedno in povsod. Dobremu Henrik IV. so ob krstu dali česen v usta in nekateri trdijo, da je bil zato zelo očarljiv in nepotešljiv ljubimec. Gvaskonci, ki v tem prav nič ne zaostajajo, so do naših dni ohranili to "krstno" navado.

Mimo šale, vraže in domneve, je danes znanstveno dognano, da ima česen izredne lastnosti: pomaga proti prebavnim motnjam, ureja delovanje žlez z notranjim izločanjem, uravnaveša količino sladkorja v krvi, skrbi za pravilni krvni obtok, dela kožo lepo, izkoreninja revmatizem in še in še bi lahko naštel. Pa se vam zdi malo? "Potem nam ne bo treba več k zdravniku," boste rekli. "Če zbolimo, imamo česen: v žganju, obkladkih, mažah, cel in stlačen, surov in kuhan in še za ogrlico okrog vratu . . ."

Le počasi, še nam bo treba trositi pri zdravniku. Vendar zapomnimo si: česar nekoč ni zmozel sam kralj, je uredil neznani berač. Kar pa dela česen najbolj simpatičen in dragocen, je trditev ameriških znanstvenikov, da je antikancerogen. Ljudstva, ki ga uživajo, skoraj ne poznajo strahote raka.

Zdrobimo česen, analizirajmo ga: našli bomo žvepleno kislino, arsenik, brom, fosfor, jod, magnezij in celo vrsto vitaminov in encimov; poleg tega je pravi naravni antibiotik.

Kar smo in kar delamo, je v veliki meri odvisno od tega, kar zaužijemo; če hočete torej biti zdrave, lepe, očarljive in če se hočete počutiti dobro, jejte česen! Ne

bojte se, da se vaša ljubezen, kot pravi Proust, sesuje v prah zaradi banalnosti: zaužijte veliko jabolko, omelece peteršilja ali zrno kave. O česnu ne bo ne duha ne sluha in, kar je najbolj važno, ljubezen bo rešena.

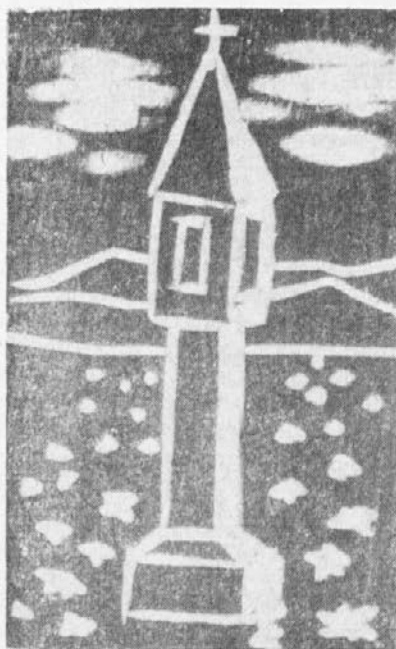
Čudovit jesenski dan se je ustavil nad vašim vrtom: komaj se bo sonce nagnilo, bo čudeža konec. Uporabimo te zlate ure, da potaknemo na sveže izkopano gred stroke česna. Pa še v januarju ne bo prepozno. Zunaj bo zima, pod zemljo pa bo večna nevidna tovarna delovala noč in dan. Junija bomo odkrili njen čudež: iz vsakega stroka nova glavica, kot tisoč, dva tisoč, deset tisoč let prej in v prihodnost, dokler bo na zemlji življenje. In ga bomo sekljali v solato in kumarice, krompir in fižolčke, v radič in "cikorijo", cvetačo in zeleno, na ribe in meso. V naši kuhinji bo torej vladal njegovo veličanstvo — česen: proti živčnosti in slabokrvnosti, artritisu in okužbam in najbolj proti sovražnemu holesterolu.

Imate ožje prijatelje, ki se jim ne upira? Naredite takole: sesekljajte štiri stroke česna, očistite štiri slane sardele ter jih dajte v lončeno posodo s 50 grami masla in štirimi žlicami olja. To naj se zelo počasi cvre. Najlepše je, če imamo majhen in seveda lep namizni kuhar, na katerem ostane omaka cel večer in tam počasi vre; zraven damo drobne domače zelene in sicer surove in vsak gost pomoči eno v posodo in je. To je bolj kratkočasna igra kakor prava jed, zelo priljubljena v Piemontu, kjer so jo krstili za "bagna cauda", kar pomeni "topla omakica". Jed, ponavljam, je primerna za večerne ure. Poizkusite ter po odhodu gostov — dobro prezračite stanovanje in pridno prežvečite zrno kave . . . sicer bo Proust imel še prav.

MOLITEV

*Ne vem, Gospod,
da bi se Ti kdaj zahvalil za spomin
in za milost predstav.
Zdaj premišljam:
Kako samotni bi bil,
ko bi se ne mogel vračati v preteklost,
v otroška leta in v prvo zrelost.
In kako brez sanj bi bil,
ko bi ne mogel gledati dnevoj bodočnosti.
Morda bodo drugačni, ko postanejo sedanost,
toda mrtvo čakanje bi ne barvalo upov,
ki so skriti v zarji vsakega dneva.
Zdaj lahko preteklost in bodočnost
spreljam med dlanmi svojih rok
kakor otroci, ki presipajo pesek.
Sreča je v tem in milost.*

Karel Mauser

24. junija 1978

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Ko boste dobili MISLI v roke, bo letošnje proščenje že za nami. Kot sem objavil že v prejšnji številki, ga bomo obhajali na prvo julijsko nedeljo s cerkveno slovesnostjo kakor tudi z domačo zakusko v dvorani takoj po maši.

Naj spet povem, da proščenje ni naša glavna letošnja slovesnost verskega središča. Oktobra bo namreč minilo deset let, kar je koprski škof dr. Janez Jenko našo cerkev blagoslovil ter smo jo pričeli uporabljati. Desetletnico bomo obhajali na zadnjo oktobrsko nedeljo (29. oktobra) in upam, da bomo imeli v svoji sredi melbournskega nadškofa (če so be že vrnili iz Rima), gotovo pa njegovega namestnika. Kaj bomo dodali takrat cerkveni slovesnosti, bomo že videli. Vsekakor obletnica ne sme mimo nas: veliko smo prejeli v desetih letih tako od cerkve kot od njene dvorane.

● Za letošnjo Telovo procesijo na zadnjo majsko nedeljo smo imeli lepo vreme. Kar čedno število vernikov se jo je udeležilo, tudi mladinska skupina v narodnih nošah, le otrok za trosenje cvetja bi bilo lahko več. Koliko otrok bi imelo lahko enkrat lepe spomine na takele dogodke svoje mladosti, pa starši nimajo časa zanje ali pa sploh ne mislijo na to. Škoda!

● Sejem je kot glavna letna prireditev Društva sv. Eme (letos na drugo junijsko nedeljo) privabil žal manj ljudi, kot bi jih lahko. Glavni vzrok so aktivnosti po društvi istočasno ali na predvečer, ob katerih misel na lastni užitek in posamezno društvo čisto naravno prevlada nad čutom za celotno skupnost. Kdo, kje in kako bo znal vse to vsaj malo omejiti, mi je zares uganka. Slej ko prej se bomo vsega preobjedli, tudi zabav in plesov. Če bomo ob tem v teku let izgubili čut za dobrotelost in kulturo, pa še vero lahko dodam — kaj nam bo ostalo?

Menim, da so bili udeleženci sejma zadovoljni, saj so članice Društva sv. Eme prodajale res lepe ročne izdelke, pa tudi peciva je bilo velika izbira. Skupaj s

srečolovom jim je prireditev prinesla nekaj nad 600 dolarjev: na sestanku po sejmju so vselej poklonile šest stotakov v sklad Doma počitka, ki je projekt vse naše skupnosti. Bog naj jim povrne!

● Dve slovenski poroki moram omeniti: Na soboto 3. junija sta si pred oltarjem obljubila zakonsko zvestobo **Edvard Zorzut** in **Viki Gajšek**, oba dobro znana zlasti med mladino na elthamskem hribčku, kjer je bil Edi celo predsednik mladinske sekcije S.D.M. Ženin je bil rojen že v Avstraliji (Yarra Junction) in krščen v Warburton, Victoria, nevesta pa je bila rojena v Celju in krščena v Šmarju pri Jelšah. — Tudi na 10. junija je stopil pred naš oltar mladi par, kjer pa je bila vloga zamenjana: nevesta **Nada Zadel** je bila rojena že v Avstraliji (Footscray, krščena v Yarraville, Vic.) ženin **Stojan Brne** pa je iz Zabič in krščen v župniji Podgraje.

Obema paroma naše čestitke!

● Krščevali so sledeče družine: Dne. 27. maja je krstna voda občila **Davidu Milana**, prvorojenca družine **Vladimirja Antoloviča** in **Slavice r. Muskovič**, West Ivanhoe. — **Roberta** je dobila družina **Janeza Kure** in **Olge r. Hodinje**. Prinesli so ga 3. junija iz Broadmeadowsa. — Kar trije krsti so bili pri nas na dan 17. junija: Družina **Martina Janca** in **Radomire r. Čeleketič** iz Regenta je dobila hčerkico **Rosemary Ann**. Kar dve punčki pa sta prinesla iz North Balwyna **Ivan Petelin** ter **Jožica r. Kandušer**. Dobili sta imeni **Susan** ter **Jane**, pa bo treba menda eni zavezati trake na roko, ker sta si dvojčici za las podobni. Oče, med nami znani muzikant in duša "Bleda", upa, da bosta kasneje pokazali kaj veselja do glasbe. Za enkrat je edina glasba jok, pa še tega ni nič dosti, ker sta zelo pridni.

Naj Bog blagoslovi vse malčke!

● Baragova knjižnica je dobila zopet v dar nekaj knjig. Poklonil jih je Toni Irgel in se mu zahvaljujemo. — Ljubljanska univerzitetna knjižnica pa nam je nedavno sporočila, da je fotokopijo ter podatke o Cankarjevi razglednici, ki jo poseduje naša knjižnica, uvrstila med svojo Cankarjevo zbirko.

Knjižnica lepo napreduje in pridobiva na članstvu. Po nedeljski maši je zanjo precej zanimanja, kar je razveseljivo.

● Na nedeljo 23. julija popoldne ob treh bo v melbournski stolnici zopet vsakoletno ekumensko bogoslužje z molitvijo za vse narode brez svobode. Kot prejšnja leta se ga bomo z narodnimi nošami in zastavami udeležili tudi mi. Med prošnjami raznih jezikov bo tudi slovenska. Upam in pričakujem, da naša skupina ne bo najmanjša. Vsi ste vabljeni!

● Obiskal nas je angel smrti in utrgal cvetko, ki je komaj začela rasti: dne 1. junija je umrla v melbournski Otroški bolnišnici v Parkville **MILENKA ROŠTAN**, ki je bila rojena v družini Vincenca Ro-

štana in Amalije r. Starič, Macleod, dne 15. marca letos. Kako prav je bilo, da so me starši poklicali za krst ter je Milenco v bolnišnici 18. aprila občila krstna voda. Zdaj je med angelčki: prejela je na lahek način to, kar si moramo mi prislužiti z lepim življenjem. — Pogreb smo imeli 6. junija iz Pogrebnega zavoda Tobin Bros., North Melbourne, na pokopališču v Keilor.

Družini Roštan naše iskreno sožalje ob izgubi!

● Prihodnjič bom lahko poročal, kakšen je bil odziv na pismo o Domu počitka za letošnje proščenje. Naj tu omenim tudi ostalim rojakom, da bi avstralske oblasti želele od nas vedeti za približno število ljudi, ki so zainteresirani za sprejem v naš Dom počitka kdaj v bodočih letih. Tu še ne gre za sprejemnico, a vsakdo ima pravico, da nam piše. Vsi, ki se za bodoči Dom počitka zanimajo, oglasite se!

● Večerno mašo bomo imeli na praznik sv. Ane (sreda 26. julija) in na prvi petek v avgustu (4. avgusta). — WODONGA je na vrsti za slovensko mašo na tretjo julijsko nedeljo (16. julija), kakor navadno: ob petih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega.

Naj za izjemo omenim, da sta že dolga leta redni slovenski mesečni maši vsako **drugo nedeljo v mesecu** v Geelongu (ob pol dvanajstih v cerkvi sv. Družine, Bell Park) in pa v St. Albansu (ob petih popoldne v novi cerkvi Srca Jezusovega). Zdi se mi, da so nanju nekateri geelongski in sentalbanski rojaki že kar pozabili. Pa je škoda, da pustite tako lepo mesečno priliko mimo. Zlasti za St. Albans se bojim, da mi bo župnik lepega dne povedal: "Slovensko mašo bomo črtali, ker je premalo Slovencev obiskuje..." Ne bi želel tega.

● Tu so datumi naših bližnjih prireditev, da si jih zabeležite in prihranite čas zanje:

Sobota 26. avgusta: Četrti mladinski koncert.

Prva nedelja v septembru (3. septembra) po deseti maši: Očetovska proslava.

Tretja nedelja v septembru: DAN OSTARELIH z WALKATHONOM slovenske mladine za Sklad Doma počitka.

Sobota 23. septembra zvečer: Vsakoletno srečanje bivših fantov Baragovega doma na domačem večeru. Igra "Bled". Vabljeni tudi mladinci verskega središča z družinami.

ČETRTI MLADINSKI KONCERT

PO NASTOPIH v Sydneyu in Canberri bo letos naš vseavstralski koncert zopet v MELBOURNU in sicer med šolskimi počitnicami, NA SOBOTO 26. AVGUSTA.

Koncert bo ostal v obliki natečaja, razsodniki nastopov bodo ocenjevali izvajanje vsake pesmi. Zmagovalec bo skupina (ali posameznik pri petju), katere pesmi bodo zaslužile najvišje skupno število točk. Naj tu zopet poudarimo glavni namen teh koncertov: poživiti slovensko pesem in glasbo med našo mladino, ne iskanje najboljših. Priznanje zmagovalcu res ne more izostati in ima svoj učinek, ni pa nikakor prvenstvenega značaja. Le tako bo ta vsakoletna prireditev mladino združevala, ne pa razdvajala.

Prijavljenci naj upoštevajo tale navodila:

1. Vsaka skupina mora imeti svoje ime.
2. Povprečna starost nastopajočih ne sme biti manj kot 13 in ne več kot 19 let — obe starostni meji dopolnjeni kadar koli v tekočem letu.
3. Člani skupin morajo biti slovenskega porekla (vsaj eden staršev mora biti Slovenec). V izjemnih okoliščinah se dovoljuje druga narodnost: v skupini do pet članov eden ne-Slovenec, v skupini nad pet članov dva ne-Slovenca.
4. Spored treh točk si pripravi skupina sama. Biti mora slovenskega značaja, le ena izmed točk je lahko v duhu in jeziku katerega koli naroda.

5. Spored snle vključevati: a) samo glasbo, b) samo petje, c) petje in glasbo.

6. Solisti (lahko pa tudi duet) morejo nastopiti samo s pevsko točko, s spremljavo ali brez nje. Od dveh pesmi sme biti ena v katerem koli jeziku.

Mladinci, prijavite se kmalu in tudi predložite svoje pesmi! Razume se, da nihče ne bo izvajal pesmi, ki so bile na sporedu že lani ali predlanskim. Tudi ni primereno, da bi bila ista pesem na sporedu dvakrat isti večer. Pohitite torej z izbiro pesmi in prijavami, da vam ne bo treba zadnji čas spreminjati sporeda, če je isto pesem slučajno že kdo drugih prijavljencev pred vami izbral in prijavil. Tako boste imeli več časa za vaje izbranih in sprejetih pesmi. Prijavljencem bomo po želji poslali seznam pesmi prejšnjih dveh koncertov.

Prijave pošljite na eno naših verskih središč: Melbourne, Sydney ali Adelaide. Čimprej tem bolje — v olajšanje celotne organizacije.

Slovenskim mladincem širom Avstralije — prisrčen pozdrav!

P. STANKO, Melbourne
P. LOVRENC, Sydney

RAZNE PREDLOGE glede slovenskega bogoslužja pošiljajo tržaški verniki dr. Lojzetu Škerlu, ki je škofov vikar v Trstu. Nekateri bi radi slovensko mašo v vseh tržaških cerkvah vsaj enkrat na mesec, drugi se ogrevajo za slovensko župnijo, ki naj bi bila versko središče tržaških Slovencev. Škofov vikar dr. Škerl vsem odgovarja v "Katoliškem glasu" in dokaže, kako so vsi lepi predlogi dokaj neizvedljivi. Glavni vzrok je v tem, ker ni dovolj slovenskih duhovnikov in navaja: "... Poglejme sedaj, kakšno je dejansko stanje med slovenskimi duhovniki v Trstu in tržaški škofiji sploh. V tržaški škofiji je sedaj 31 slovenskih duhovnikov: 23 škofijskih — trije niso iz tržaške škofije — in 8 redovnikov. Od redovnikov sta dva v polnem delu in sicer oba mlada salezijanca v Marijanišču na Opčinah, za katere gre salezijanskemu inšpektoratu v Ljubljani vsa naša hvaležnost. Od drugih šestih sta dva kapucina, en salezijanec v ulici dell'Istria in še en salezijanec na Opčinah. G. Šavelj, lazarist, ima že 87 let. Pred par leti smo imeli tri klaretince: dva je general klaretincev p. Legiša poslal v Slovenijo, eden je ostal v svetišču na Vejni. — Kako pa z drugimi duhovniki? Rekel sem, da nas je 23. Trije so med 70 in 80 let. Sedem med 60 in 70. Osem med leti 50 in 60. Med leti 40 in 50 pa je samo pet duhovnikov, od katerih sta dva bolna. Najmlajši tržaški duhovnik ima 42 let ..."

Slika tržaškega dušnega pastirstva med tamkajšnjimi Slovenci res ni rožnata.

V SLOVENIJI je po letu 1974 do konca 1977 izstopilo iz komunistične partije 1285 članov, izključenih

Melbournskim rojakom je na uslugo
ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT
18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
 Full denture service and repairs.

pa je bilo 1096 članov (od teh 10,2% zaradi religioznosti, kot pravi statistika). Črtanih iz članstva je bilo poleg tega še 1181 imen. Vzrok črtanja ni povedan, lahko bi pa sklepali, da gre tu za umrle člane KP.

SPOMINSKO PLOŠČO so odkrili ob 150-letnici rojstva velikega narodnega buditelja ter kulturnega delavca in ustvarjalca, **Antona Janežiča**. Slovesnost je bila 2. aprila pod pokroviteljstvom Društva slovenskih pisateljev v Avstriji. Plošča bo krasila lopo farne cerkve v Šentjakobu v Rožu na Koroškem.

Janežič je bil eden od ustanoviteljev Slomškove Mohorjeve družbe, te naše prve knjižne založbe, ob kateri so se učili slovenščine celi rodovi. V njegovi zbirki "Cvetje iz domačih in tujih logov" (1861-68) je izšel med drugim tudi prvi slovenski roman, Jurčičev "Deseti brat".

STOLETNICO obhaja letos slovenska revija za cerkveno glasbo, "Cerkveni glasbenik". Pomembnemu jubileju v čast so priredili 2. junija posebno akademijo v avli teološke fakultete v Ljubljani. Na sporedu je bil slavnostni govor prof. Vilka Ukmarja, zbor slušateljev Orglarskega tečaja pa je pod vodstvom prof. Jožeta Trošta izvedel izbor najlepših pesmi, ki so bile v teku stoletja objavljene na straneh "Cerkvenega glasbenika".

Nobena stoletnica ni malenkost, najmanj pa takale, ki beleži dolgo stoletje odločilnega vpliva na razvoj naše cerkvene glasbe s tolikimi in tako lepimi uspehi. Saj je postal že pogovor, da je slovenska Cerkev — "Cerkev petja". Dodali bi samo še lahko "... in prazničnega pritrkavanja".

ZA JOŽEFOVO romajo naši tržaški in istrski rojaki kaj radi k svetemu Jožefu v Ricmanje, da se udeleže slovesnega bogoslužja njemu v čast. Najstarejši romar je že nekaj let Anton Grižon iz Padene pri Piranu. Kljub visoki starosti 95 let je bil tudi letos zopet na romanju. Poročilo omenja tudi dejstvo, da je starosta Grižon udeleženec romanja sleherni leto prav od leta 1902 — izvzeti moramo le nekaj let, ko je služil vojaški rok — torej dolgo dobo sedmih desetletij. V času zadnje vojne ni manjkalo težav, pa kljub vsem zaprekam ni zamudil nobenega vojnega leta.

Romar Grižon je letos obljubil, da bo drugo leto spet prišel. Bog mu daj zdravje, da bi res še nekaj let izpolnjeval svojo obljubo!

Takihle korenin je med nami že kar malo. Zato pa so tiste vredne naše omembe, priznanja in spoštovanja. Pa tudi posnemanja v marsičem, saj je nam mlajšim danes vse pretežko in prehudo ... Kaj pravite?

VANDALIZEM je zadnje čase tudi po Sloveniji zavzel take oblike, da so zaskrbljeni vsi resni ljudje. Ne gre le za posamezne pojave med mladimi, saj jih je le preveč in povsod: v Kranju, v Ljubljani, Mariboru, na Pohorju, na Pekrski gorci itd. ... Pisec v ljubljanskem "Delu" se pritožuje, da je podobnih primerov vandalizma danes polno v katerem koli kraju po Sloveniji. V njegovem članku beremo med drugim: "... Na-

grobniki slovenskih pisateljev na ljubljanskem Navju spet stojijo na svojih mestih, a mučen spomin na ono noč še ni zbledel. Kapelica na Pekrski gorci je lani doživela, kakor so se izrazili spomeniškovarstveni delavci, pravi 'masaker'. Mariborčani so pred meseci od ogorčenja in sramu ostali brez besed, ko se je razvedelo, da so na spomeniku talcev poškodovani pokrovi mnogih žar . . . Moramo pohiteti z opozorilom, da so ti mučni pripetljaji bolj kot sodno, predvsem vzgojno, družbeno-nravno, psihološko, socialno, družbeno-politično in seveda kulturno vprašanje, prek katerega je mogoče sklepati . . . o zdravju, oziroma nezdravju našega družbenega življenja in njegovih posameznih delov."

Kot članek omenja, gre skoraj v vseh primerih vandalizma za mladostnike od dvanajstega do šestnajstega leta, ki živijo "v zelo slabih socialnih razmerah" in so zaradi družinskih problemov "čustveno prikrajšani mladostniki". Žal je takih mladostnikov po Sloveniji kar malo preveč, zato pa tudi vandalizem vedno bolj narašča.

ZANIMIVOST iz zadnjih volitev v domovini: Največ izvoljenih kandidatov je imelo poklic, ki ni nikjer uradno potrjen in ga doslej ni bilo v evidenci poklicev v skupnostih za zaposlovanje. Ta poklic se glasi: družbenopolitični delavec. Kakšno delo predstavlja, pa me nikar ne vprašajte!

PET MRTVIH v strti pločevini — se je glasilo 3. maja v ljubljanskem "Delu" poročilo o najhujši prometni nesreči, ki se je zgodila v nedeljo, uro pred polnočjo oziroma prvim majem. Na magistralni cesti Ljubljana—Vrhnika: čelno trčenje dveh avtomobilov. Avto Ivana Kumerja je "iz doslej neugotovljenega vzroka" v desnem nepreglednem ovinku zapeljal na levo. Tako je zaprl pot fičku . . . V fičku so bili na mestu mrtvi voznik Franc Kovač ter trije bratje Kržanove družine: devetletni Martin, enajstletni Ambrož in dvajsetletni Miha.

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

K temu žalostnemu poročilu naj dodamo, kar je pojasnil neki K.P. (Švica) v junijski številki NASE LUČI, mesečniku za Slovence v tujini. Takole piše: "Besede v poročilu 'iz doslej neugotovljenega vzroka' sem podčrtal jaz. Znano je namreč, da je voznik Ivan Kumer vozil z 2,8 promila alkohola v krvi in s hitrostjo 140 kilometrov na uro. A vzrok nesreče "ni ugotovljen", ker je bil Ivan Kumer medvojni vosovec in likvidator, po vojni pa znan kot velik nasilnež. V poročilu tudi ni smelo biti omenjeno, da je bil voznik fička Franc Kovač jezuitski pater, sposoben, delaven in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Tako današnje uradno časopisje v Sloveniji izravnavo osebe. No, kristjani vemo, da bo Bog izrekel o sleherniku 'neizravnano' sodbo."

V tolažbo je misel, da se je pater Kovač s fanti vračal od duhovnih vaj in so bili vsi lepo pripravljeni za srečanje z Bogom.

OBJAVLJENO je bilo, da bodo s prvim julijem začeli popravljati ljubljansko letališče Brnik, ker je pristajalna steza že dotrajana. Računajo, da bodo do septembra glavna dela končana. Poleti bodo med popraviljem preusmerjeni večinoma v Zagreb, pa tudi Maribor se bo izkazal s svojim novim letališčem ter prikočil na pomoč Ljubljani.

Sveta brata Ciril in Metod

— varujta naš izseljenski rod!

VESOLJNA SODBA

O skorajšnjem prihodu Kristusovem in o vesoljni sodbi je pri tej ločini očitno tole: Nauk se naslanja na posebno "videnje" nekega farmarja in neke žene. Kateri nauk je varnejši in zanesljivejši: "videnje" farmarja, ki se je (kar je očitno dokazano) zmotil, in "videnje" prerokinje, ki se je zatekla k napovedim, katerih ni mogoče kontrolirati — ali pa vera krščanstva, ki so jo učili apostoli in je ostala do danes nespremenjena?

Nekam čudno zveni tole: Miller je razsvetljen od "svojega" Svetega Duha izjavil, da je tempelj v Danijelovi prerokbi ves svet. Pozneje se je sam popravil, kot je učila Ellen White, in priznal, da je "njen" Sveti Duh "njej" razodel, da ta isti tempelj pomeni nebesa. — In kasneje je "njun skupni Sveti Duh" točno razodel dan in uro Kristusovega prihoda. In vendar vemo iz svetega pisma, da je Kristus sam rekel: "Za tisti dan ali uro pa ne ve nihče, niti angeli v nebesih" (Mk 13, 32).

Vsekakor je edino pravilno, da se držimo Jezusove besede. In če je pozneje spet "njen" Sveti Duh, ko se je sama spet popravila, vsaj približno napovedal skorajšnji prihod Kristusov, je prav iz vseh dosedanjih netočnosti in neizpolnjenih prerokovanj pametno, da se raje držimo božjega naročila: "Ne gre vam, da bi vedeli čase ali prilike, ki jih je Oče pridržal svoji oblasti!" (Apd 1, 7). Saj tudi katoličani verujemo, da pride konec sveta in končna vesoljna sodba. Toda kdaj? Cerkev nas uči, da bodimo zato vedno pripravljeni. Več pa ni v naši moči in je našemu omejenemu znanju res nepotrebno vedeti.

PRAZNOVANJE SOBOTE

Kar se tiče praznovanja sobote namesto naše krščanske nedelje, se adventisti ne morejo sklicevati niti na postavo stare zaveze. Mojzesova postava izrecno pravi, da je praznovanje sobote zapovedano samo za Jude (2 Mojz 14, 28). Še manj se morejo sklicevati na nauk nove zaveze, ker je Kristus izrecno poudaril, da je on gospod tudi sobote (Mt 12, 8; Mk 2, 28).

Vemo, da že apostoli niso več praznovali sobote, temveč nedeljo kot Gospodov dan, spomin na dan vstajenja od mrtvih. V Apostolskih delih

beremo: "Ko smo se prvi dan v tednu (t.j. dan po soboti) zbrali k lomljenju kruha (t.j. daritev svete maše) . . . (Apd 20, 7).

Učenec apostolov, sveti Ignacij (umrl 107 leta), piše, da je trdovratno držanje sobote kot Gospodovega dne znamenje protikrščanskega judovskega mišljenja. In v Barnabovi poslanici, ki izvira iz istega časa, beremo: "Niso mi všeč sobote, ki jih vi (t.j. Judje) obhajate . . . Zato praznujemo mi naslednji dan, . . . ker je ta dan Jezus od mrtvih vstal."

NEUMRLJIVOST

Jezus sam izrecno uči in posebej poudarja življenje po smrti (n. pr.: Mt 10, 28). Prav tako poudarja večno kazen pekla, kadar govori, da njih ogenj ne ugasne, njih črv ne umrje (prim. Mk 9, 44 in 48; Mt 25, 41 in 46) ali pa ko nam božja beseda izrecno pove: "in mučeni bodo noč in dan na vekov veke" (Raz 20, 10).

Gotovo, človek si nekako v srcu želi, da bi ne bilo te večne kazni. Vendar pa bi bilo docela napak bolj verovati človeškemu čustvom in željam kot pa razodeti, potrjeni resnici božji.

KRST OTROK

O krstu otrok poroča že sveto pismo, ko pripoveduje, kako so apostoli krstili cele družine sku-

"Glejte, da vas kdo ne premoti!"

(Mt 4)

paj. Čisto razumljivo so v družini navadno tudi majhni otroci. Še bolj izrecno poročajo o krstu učenci apostolov. Tako piše n. pr. sv. Irenej: "Vsi so prerojeni po Kristusu (v krstu) za Boga: dojenčki, majhni otroci, doraščajoča mladina, mladeniči in odrasli." Ovreči vse to iz zgodovine kristjanov prvih stoletij, pa verjeti nekomu, ki trdi na svojo pest drugače danes po tolikih stoletjih, je čudna in težko razumljiva slepota.

OB KONCU

. . . naj omenim še tole, kar velja za vse moderne ločine in njihove nauke, ne le za adventiste: Kristus je prišel na svet, da izpriča resnico, kot je sam izjavil in kot kristjani verujemo. Pa naj bi po vsem tem dopustil, da bi se vanj verujoči skoraj dva tisoč let motili v naukih, živeli v zmotah? Šele po tolikih stoletjih se mu je zdelo vredno, da "obudi" prave preroke, ki naj bi svet poučili, da so doslej v božjih naukih živeli v hudih zmotah. Ob dokazih, da so se ti "preroki" — kot tudi sami priznajo — nekajkrat hudo zmotili v svojih napovedih in razlagah, je cela zadeva še bolj smešna in nevredna pametnega človeškega razmišljanja. Kaj ni vredneje verjeti Kristusovi napovedi o svoji Cerkvi, ki je zgrajena na trdno skalo in je poklenska vrata z vsemi poskusi ne

bodo premagala? Zvestoba Cerkvi je zvestoba Kristusu samemu.

MORMONI

KAKOR po mnogih deželah, zlasti angleško govorečih, tudi po Avstraliji misijonari in skuša pridobiti čim več pripadnikov ameriška verska sekta MORMONOV. Uradno se imenuje CERKEV JEZUSA KRISTUSA SVETIH ZADNJIH DNI. V angleščini: Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. Tako glasi napis na lepih in modernih stavbah njih verskih središč, ki rastejo po avstralskih mestih.

Tudi mormoni pridobivajo od praga do praga, kot to delajo jehovci in podobne nove verske ločine. Toda v kolikor mi je poznano, je pri njih to zgolj služba mož. Dva lepo oblečena mlada moška, že na prvi pogled Amerikanca, vas s prijaznim smehljajem pozdravita, ko po trkanju ali zvonjenju pridete odpirat. Vljudnost brez primere, toda če popustiš in ju pustiš v hišo, se ju boš težko rešil in bosta še poskušala priti to tebe.

Ti mormonski misijonarji se sami javijo za širjenje svoje vere in jih vodstvo pošlje kar v velikih skupinah v razne dežele sveta (Ko je urednik MISLI pred dvaindvajsetimi leti prihajal iz ZDA, je ista ladja v Avstralijo pripeljala kar 42 mladih mormonskih misijonarjev. Op. ur.) Obvežejo se za osemnajst do tridesetmesečno brezplačno delo, kar jim da po vrnitvi pravico do višje stopnje med verniki, morda celo duhovništva "po redu Melkizedeka", kot pravijo. Nekateri med temi misijonarji imajo univerzitetno izobrazbo, spet drugi so doma v Ameriki preprosti rokodelci, oboji pa dobro poznajo svojo vero. Ko ti po dva in dva stojita na pragu, so vsi enaki: zavzeti do skrajnosti, da te prepričajo o "resnici", zaradi katere so prišli preko morja. Na mladino imajo svoj vpliv tudi s svojim glasbenim ali športnim zanimanjem. V športu so zlasti mladi misijonarji kar vsi doma; tudi po postavi so več ali manj domala vsi lepo razviti atletski tipi.

(Dalje prihodnjič)

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

ŠMARNICE 1978 so zopet en list več v analih naše cerkve. Za nami so in lahko rečem, da je bila udeležba boljša kot lansko leto. Malo se počasi le premikamo. Nekaj družin je prihajalo kar redno, druge občasno. Tudi petje je bilo kar spodbudno, za kar gre zahvala p. Lovrencu ter seveda organistom: g. Klakočeru, gospe Stanič in gđc. Mirjam Bavčar. Ob nedeljah pa nam je seveda redni pevski zbor podajal majniške pesmi.

Pri šmarnicah smo prebirali knjižico "Družinska prenova", ki jo je za letošnji maj v domovini sestavil salezijanec dr. Janez Jenko in jo posvetil Slomšku ob 750-letnici mariborske škofije.

WOMBAYAN CAVES je bil cilj majskega izleta, ki sem ga mimogrede že zadnjič omenil. Za dva avtobusa otrok in mater si je hotelo ogledati zanimive kapniške jame. Vendar smo se ušeli v čas: morali bi odpotovati bolj zgodaj, da bi imeli dovolj uric za doseg in ogled cilja. Vsekakor je bil izlet vseeno lep in prijeten za vse. Morda bi nam kdo lahko postregel s kakšno fotografijo?

LETOŠNJI TELOVSKI PRAZNIK, 28. maja, smo praznovali pri Sv. Rafaelu s posebnim češčenjem Najsvetejšega in blagoslovom. Posamezni rojaki so se popoldan udeležili tudi avstralskih procesij v raznih delih Sydneya. Slovenska služba božja je bila ta dan tudi v Brisbane, popoldne pa so se rojaki skupinsko udeležili tamkajšnje telove procesije. Letos je bilo prvič, da je bil z njimi navzoč tudi slovenski duhovnik, p. Lovrenc. Druga leta so tamkajšnji rojaki sami poskrbeli, da se je skupina zbrala ob zastavi sv. Cirila in Metoda ter zastavi Marije Pomagaj. Ta zastava je tudi vselej razstavljena v cerkvi, kadar imamo za brisbanske rojake slovensko mašo. Za to skrbi s ponosom in vestnostjo že dolga leta ugledna Plutova družina.

NAČRTI ZA DVORANO, načelno odobreni od občine, kot sem zadnjikrat poročal, so sedaj pri rojaku arhitektu Jožetu Ježu v podrobni izdelavi. Kakor hitro bo mogoče, jih bomo začeli uresničevati. Pri tem pa seveda potrebujemo darežljivosti rojakov.

Nedavno nam je eden naših podjetnikov obljubil, da bo daroval delo za izkopavanje in vlivanje fundamentov. Veseli smo take pripravljenosti pri bodoči gradnji. Upamo, da bo še dosti takih in podobnih ponudb s strani naših gradbenikov, obrtnikov ter rojakov na splošno. Dobra volja s pridno roko in blagoslovljena z idealizmom — pa se nobenih težav ne smemo ustrašiti. Nismo se jih ob zidanju cerkve, tudi zdaj se jih ne bomo!

VEČNI POPOTNIK dr. Ivan Mikula se je v začetku maja zopet nepričakovano pojavil med nami. Po lanskem hudemu avtomobilski nesreči v svoji domovini Avstriji je končno toliko okreval, da se je lahko zopet podal na pot — preko Amerike v sončno Avstralijo. Pravi, da je iz Avstrije odšel z dvema palicama. Zdravilna voda kalifornijskih toplic mu je toliko pomagala, da je eno palico pustil tam ter prišel med nas z eno samo. Kot ga vidimo sedaj, je že kar poskočen in mladeniški, kot je bil vedno prej brez palice. Prišel je pravi čas, da nam je med mojo operacijo in poležavanjem pomagal s službo božjo pri Sv. Rafaelu in v Wollongongu.

BOG PLAČAJ vsem rojakom, ki so mi v času bolezni in operacije izkazovali številne pozornosti: z molitvijo za zdravlje, z obiski, s cvetjem in darovi, s pismenimi izrazi najboljših želja in podobno. Vam vsem se moram zahvaliti, da sem kar hitro okreval. Za vse dobrotnike bom v nedeljo 25. junija opravil sveto mašo.

DRUŠTVO SV. ANE ima svojo DRUŽABNO PRIREDITEV v soboto, 5. avgusta v Masonic Hall, vogal Pitt in McFarlane Streets, Merrylands. Pričetek je ob šestih zvečer. Zabaval nas bo ansambel "Mavrica". Na prireditvi bo tudi gđc. Kocjančič, ki je ena letošnjih tekmovalk pri zbiranju darov v prid Središču za spešne.

Članice Društva sv. Ane vam bodo postregle ta večer z odličnim domačim golažem in polento, pa tudi s kranjskimi. Gospodinje naprošam, da spečejo pecivo in ga prinesejo na prireditev; lahko pa tudi sporoče kateri od članic ali našim sestram, da ga pridejo iskat na dom.

To soboto (5. avgusta) bo naša večerna sobotna maša izjemoma že ob petih popoldne.

ROČNA DELA, primerna za dobitke na našem vsakoletnem proščenju, praznovanju zavetnika sv. Rafaela ob koncu septembra, so potrebna za naš sejem. Že sedaj se priporočamo pridnim Slovenkam, ki so spretne v tem, da poskrbe za ročna dela.

NOVA GROBOVA. — V ponedeljek 22. maja, nekaj minut po deveti uri zvečer, je v sydneyskem okraju Auburn umrl rojak **KARLO ČUŠIN** (Chiusini). Že od božiča je bolehal in iskal pomoči v bolnišnici, kjer je bil tudi operiran. Toda zdravniki mu niso mogli več pomagati: skoraj pol leta je ležal in trpel. Ob boleznih mu je zvesto stala ob strani žena Terezija ter mu stregla z zglodno potrpežljivostjo. Karlo je bil lepo pripravljen na srečanje z Bogom. Že v bolnišnici je prejel sveto maziljenje in sveto popotnico, kasneje pa se je še večkrat krepčal z božjim Kruhom. Sprejel je bolezen kot pravo za vstop v boljše življenje, v katerega kristjani trdno verujemo.

Pokojnik je bil rojen 8. aprila 1915 v Podbeli pri Kobaridu kot sin Jožefa in Marije r. Gasperut. V Avstralijo je došel pred 27-imi leti. Zaposlen je bil pri gradnji železniških vozov v Granville. Z ženo Terezijo r. Bubnič zapušča tudi sina Karla.

Pogrebno mašo smo imeli pri Sv. Rafaelu v četrtek 25. maja, pogreb pa se je zvrstil na slovenski del pokopališča Rookwood. Pokojnika priporočamo v molitev in izrekamo sožalje žalujoči družini.

Naj dodam na prošnjo družine Čušin še tole objavo: Terezija Čušin in sin Karlo se iskreno zahvaljujeta vsem znancem za številne ljubeznivosti, ki so jih nudili žalujoči družini ob smrti moža in očeta. Vsem sta iz srca hvaležna za izraze sočutja, za cvetje in udeležbo pri molitvah na predvečer pogreba kakor tudi pri maši in pokopu. Bog naj vsem stotero povrne!

Omeniti moramo še drugi majski smrtni primer med nami: dne 20. maja je v sydneyskem okraju Harbord končala svojo zemsko pot gospa **MARIJA JURMAN** r. Brkonja. Rojena je bila 5. maja 1906 v Vidmu (Udine, Italija). V Avstralijo je dospela šele pred petimi leti iz Brazilije. Tu zapušča moža Jožeta in hčerki Irmo por. Prelog ter Lidijo. Pogrebna maša je bila opravljena por. Harbordu 24. maja, grob pa je našla pokojnica na Frenches Forest pokopališču. Naj ji bo lahka avstralska zemlja, mi pa njeno dušo vključujemo v svoje molitve. Sorodnikom naše sožalje!

SLUŽBE BOŽJE

V **MERRYLANDSU** so slovenske službe božje vsako soboto ob 7. uri zvečer (velja za nedeljsko službo božjo), ob nedeljah pa ob 8. uri zjutraj (tiha maša) in ob 9.30 dopoldan (glavna služba božja).

PRVI PETEK, 4. avgusta, bomo spet praznovali z večerno mašo ob 7. uri in opravili pobožnost v čast Srcu Jezusovemu ter prejeli evharistični blagoslov. Isto velja za vse prve petke v mesecu.

VELIKI ŠMAREN ali **MARIJINO VNEBOVZET-**

VABLJENI STE

na letno
**DRUŽABNO
PRIREDITEV**,
ki jo za Vas pripravlja
DRUŠTVO SV. ANE.
Pričetek ob šestih zvečer
na soboto, 5. avgusta 1978,
Merrylands Masonic Hall,
Pitt in McFarlane Streets.

Za ples igra **MAVRICA**.

JE, v torek 15. avgusta, je **zapovedan praznik**. Pri nas bo večerna maša ob 7. uri, nato pete litanije Matere božje in blagoslov. Lepo vabljeni!

ZGODNJA VEČERNA MAŠA bo izjemoma (zaradi družabne prireditve) v soboto 5. avgusta, že ob 5. uri popoldan.

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo v nedeljo 9. julija, nato zopet 13. avgusta, 10. septembra, itd. ob 5. uri popoldan v Villa Maria kapeli. Vsakokrat je tudi slovenska šola v St. Francis dvorani ob 3 uri popoldan.

CANBERRA ima slovensko službo božjo v nedeljo 16. julija ob 6. uri zvečer, 20. avgusta pa ob 11.30 dopoldan, pravtako 17. septembra. Bo kot navadno v novi cerkvi sv. Petra in Pavla v Garranu, A.C.T.

NEWCASTLE ima slovensko službo božjo v nedeljo 30. julija ob 6. uri zvečer v Hamiltonu.

BRISBANE ima slovensko službo božjo na prvo nedeljo v septembru (3. sept.) ob 11.30 dopoldan. Ta dan je očetovski dan.

ZAKRAMENT 'SPRAVE ali sv. spoved lahko prejmete vsakokrat, kadar je sv. maša; pridite vsaj pol ure pred službo božjo. To velja za Merrylands in vse ostale kraje, kjer imamo slovensko službo božjo.

KRSTI

Aleksander Bernard Slatinšek, Guildford. Oče Alojz, mati Štefka r. Martinjak. Botrovala sta Paul Szyjan in Tonika Sirotko — Merrylands, 14. maja 1978.

Belinda Silvia Vlah, Punchbowl. Oče Veseljko, mati Angela r. Tominec. Botrovala sta Evgen in Mihaela Stiković — Merrylands, 20. maja 1978.

Wilma Paula Binkhorst, Wentworthville. Oče Lambert, mati Olga r. Kovačič. Botrovala sta Božo in Barbara Stajdohar — Merrylands, 28. maja 1978.

Tanja Smrdelj, Seven Hills. Oče Miro, mati Mira r. Čepirlo. Botrovala sta Stane in Marta Tomšič — Merrylands, med nedeljsko službo božjo 4. junija 1978.

Brigita Palijan, Seven Hills. Oče Branko, mati Lidija r. Osolnik. Botrovala sta Vinko in Marija Osolnik — Merrylands, 5. junija 1978.

Vsem novokrščenim otrokom in njihovim staršem iskrene čestitke! Molimo za te nove člane naše krščanske skupnosti!
P. VALERIJAN

CELO AMERIKA GA ČASTI

„...Tudi v slovenskem tisku v Avstraliji sem že bral slavošpeve očetu nove Jugoslavije, seveda ne v MISLIH. Očitno ga svet spoštuje, zlasti neuvrščene države se mu klanjajo in celo Carter z Ameriko ga je nedavno počastil. Res me zanima, kaj Vi pravite o tem ameriškem priznanju Titu — če Vas nisem z vprašanjem spravil v zadrego in molk...“ (V pismu iz Sydneya, podpis nečitljiv, kar daje ob vsebini uredniku občutek, da je pismo neiskreno iskanje in samo skuša...)

NE BOM odgovarjal iz svojega — severnoameriški senator Daniel Patrick Moynihan bo zelo verjetno bolj prepričan. Po odhodu jugoslovanskega gosta iz ZDA je dne 10. marca v „Congressional Record“ objavil svoje mnenje ter pokazal na hude netočnosti, s katerimi je ob sestanku Carter spreminjal zgodovino. „Congressional Record“ je uradna publikacija ameriške vlade, kjer so natisnjeni vsi govori obeh zbornic in kjer imajo edino člani obeh zbornic pravico objavljati svoja mnenja. Tudi ta Moynihanov članek bo tako ostal za vselej uradno zabeležen z isto težo, kot če bi bil podan z živo besedo v ameriški zbornici. Takole se glasi:

„Senatorska tradicija gostoljubja in primernega spoštovanja zahteva od nas, da podpiramo predsednika Združenih držav, kadar je gostitelj kakega vladnega predsednika ali državnega poglavarja. Odhod jugoslovanskega predsednika Tita iz ZDA je zato primeren trenutek za komentar o načinu njegovega sprejema. Predsednik ZDA je pozdravil predsednika Tita pri južnem vhodu Bele hiše v torek 7. marca ter je v svoji pozdravni izjavi nagradil takšno količino hudih netočnosti Titu — in zato ameriški javnosti ter na sploh mednarodni javnosti, da temu — menim — ni primera v naših odnosih s totalitarnimi državami.

Zaskrblijoča je misel, da bi mogli biti pogledi, ki jih je predsednik izrekel v svojem pozdravu, njegovi ali vlade ZDA ali katere koli odgovorne vladne ustanove.

Predsednik Carter je označil Tita za 'sodobnika velikih svetovnih vodij, ki je preživel krizo svetovne vojne, prijatelja in družabnika predsednika Churchilla, predsednika Roosevelta, generala De Gaulle'. To je dejansko strahovito netočno. Tito se ni nikdar srečal s Franklinom Rooseveltom. Nikdar se ni sestel s Charlesom De Gaulle. Sestal se je z Winstonom Churchillom, toda potrebna je velikanska imaginacija za

trditev, da je bil Tito Churchillov prijatelj ali občudovalec. Toda to ni glavna potvorba zgodovine v izjavi našega predsednika. Gre za opustitev Titovega najbližjega tovariša med vojno, človeka, s katerim je v resnici delil najtesnejše odnose — Jožefa Stalina. Kako se more zgoditi, da Stalin izgine s seznama Titovih zunanjih družabnikov iz druge svetovne vojne? Celó Kremelj bi si pomišljal, predno bi tako drzno in tako odkrito potvoril zgodovino zato, da bi prikril povezanost sodobnega političnega predstavnika.

Predsednik Carter je tudi označil Tita za 'človeka, ki je iz lastne iniciative z drugim velikimi voditelji, Nehrujem, Nasserjem, ustvaril organizacijo neuvrščenih ljudstev sveta'. Ne nesrečo, so takim neuvrščenim vse prevečkrat, zlasti zadnja leta, neuvrščeni proti Združenim državam, a za Sovjetsko zvezo na vsakem svetovnem forumu in v vsaki svetovni zadevi.

Predsednik je nadalje označil Tita za človeka, ki je zgled 'težen po svobodi, neodvisnosti in svoboščinah, težen, ki jim ima vsa Vzhodna Evropa in dejansko ves svet'. Kako čudno, da predsednik ZDA, tako povezan z mednarodnim gibanjem za človekove pravice, tako hvali komunističnega diktatorja, ki vseprek meče v ječe politične nasprotnike in zatira oporečništvo na način, kakor to delajo vsi komunistični državni poglavarji.

Kako je Tito odgovoril na Carterjeve pozdrave? Ali je Tito pohvalil vlogo ZDA v svetovnih zadevah? Ali je Tito pripisal Združenim državam sploh kakšen plemenit namen? Ali je omenil, vsaj mimogrede, da bi ZDA mogle predstavljati sploh kaj lepega in častivrednega? Tito tega ni storil. Nasprotno, v svojem kratkem odgovoru se je Tito poslužil formule, ki jo komunistični režimi uporabljajo pri označevanju svojih odnosov z nasprotniki. Dejal je, da so 'jugoslovanska ljudstva in ameriško ljudstvo' med seboj povezana. Glede funkcionarjev ameriške vlade je samo izjavil, da ga zanima z njimi izmenjati poglede in imeti sestanke.

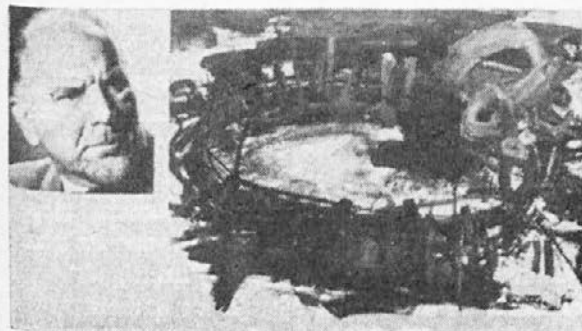
Kaj naj s to zadevo storimo? Ker naše zanimanje za predsednika Tita in za Jugoslavijo nikdar ni bilo izključno iz dobrotljivosti, morda ne smemo pričakovati izrazov hvaležnosti do ameriške politike, s katero smo z oskrbovanjem orožja Jugoslaviji pomagali Titovi svobodi pred ruskim vmešavanjem in tako ohranjanju njegovega režima in morda celo ohranitvi njegovega življenja. Prav tako ne smemo pričakovati, da bi nam Tito zaupal svojo najglobljo in osebno reakcijo na medenoslanske besede, ki so mu bile izrečene. Moje osebno mnenje je, da se mu bo z vsem tem samo okrepilo njegovo zaničevanje do nas.

Ali smemo vprašati — z iskrenim spoštovanjem, pa tudi z resnično zaskrbljenostjo, zakaj se predsednik poslužuje takega načina govorjenja? Na demokratski volilni platformi iz leta 1976 ne najdemo hvaljenja komunističnih diktatorjev. In če je temu tako, odkod je predsednik dobil te ideje? Enostavno: kdo je informiral predsednika o odnosih z Zahodnimi državami, ki jih nikar ni bilo? Prav gotovo se lahko, v tej deželi, naučimo zasledovati politiko svojih lastnih interesov ne

da bi pri tem potvarjali bodisi zgodovino bodisi dejstva sedanjosti zato, da bi vzdrževali konstruktivne odnose z drugimi državami. Na nesrečo, vzdržuje se miselnost, ki lahko brez premisleka hvali diktature, sovražne vrednote Združenih držav; istočasno pa se kaže največje nezadovoljstvo do vlad, ki se, naj že bo njihova notranja ureditev kakršna koli, identificirajo z Združenimi državami. To je več kot čudno. Vsekakor

vse to dokazuje intelektualno in moralno zmedo, ki je potrebna temeljite spremembe.

Gospod predsednik, zaradi prezaposlenosti v debati o Panamskem prekupu nisem mogel najti časa v današnjem programu senata, da bi mogel te opazke osebno povedati v senatu samem. Zato jih objavljam v Recordu, kakor je naš običaj v takih primerih."

Bohinjčan se razgleduje po delavnici:

"Tukaj delate, pa posvečujete se tukaj, vse skupaj..."

Gorše kar presliši. Mimogrede pokaže na večji kos lesa:

"Za križev pot pripravljen les".

"Križev pot? Za kam?"

"Za Veliki Gaber na Dolenjskem..."

Ustavi naju pred podobo večjega razmaha. Abstrakcija.

"To, vidite, je slika tega prominentnega slikarja Stanka Rapotca iz Avstralije".

"Abstrakcija?"

"Ja, jaz ne vem..." se nasmija v brado Gorše.

"Če bi slikarja vprašal, kaj je to, bi ga verjetno spravil v zadrego. Poklonil mi jo je bil za portret njegove žene, lani... Vprašal me je, če hočem, da mi v denarju povrne to, ali kako drugače. Ali pa s sliko. No ja, sem si rekel: denar, denar bom porabil, denar bo šel... če pa slika — slika ostane..."

"Zraven ste pa vedeli, da je vsak umetnik bolj praznih žepov..." je pritaknil Bohinjčan.

Gorše se smeje: "Ja... No ja, sam se je spomnil, pa je pisal in vpraševal, kakšno sliko si želim — ne kaj, ampak, kako naj bo naslikana: realistična, abstraktna, ali kaj... Pa sem mu odgovoril: Naredi mi sliko, ki bo tebe najbolj karakterizirala... Potem si lahko predstavljate, kako je obtičal pred tem vprašanjem..."

K sliki zgoraj: Naš umetnik Rapotec z eno svojih umetnin

Na desni: Umetnika Gorše in Rapotec ob srečanju na Koroškem

SREČANJE

V argentinskem GLASU Slovenske Kulturne Akcije (Letnik XXIV, številka 9-10 lanskega leta) je MIKLAVŽ TRPOTEC objavil Izpis iz Popotne kronike 1975 in mu dal naslov: Srečanje s kiparjem Francetom Gorštom. V prijetnem kramljanju nam odkriva tega našega osemdesetletnika, ustvarjalca — izseljenca, ki se je končno nastanil v Svečah v Rožu na Koroškem (Avstrija), star kmečki dom preuredil v kiparsko delavnico, skedenj pa v umetniško galerijo. Tam še vedno ustvarja iz svojih neizčrpnih umetniških globin.

Priobčujem skromen odlomek, v katerem govori o našem dolgoletnem naročniku, sydneyjskem umetniku Stanislavu Rapotcu, ki pa je več "na potepu" po Evropi kot pa doma. No, vsaj na obisku pri Goršetu smo ga za hip — ujeli...

Bohinjčan se je poslovil. Umaknil se je v sonce, ki sili k Dravi. V Celovcu ga čaka delo. Z mojstrom ostaneva sama. Iz delavnice se premakneva v galerijo. Še predlanskim skedenj, zdaj umetniška galerija. Pri-maknjena ob hišo. Po travi se vzpneš kot na pridvižen mostič. Nad vhodom je preprosto zapisano: GALE-RIJA GORŠE.

NEDAVNO smo brali odgovor našega zunanjega ministra Mr. Peacocka na Whitlamovo vprašanje o gibanju "Free Slovenia". Takole se je izrazil: "Australia had never recognised the independence of Slovenia from Yugoslavia, and its views on the issue were the same as on Croatia".

Odgovor pravzaprav ni nič posebnega in za nas presenetljivega. Politično gledano, drugega odgovora zunanjega ministra sploh ni bilo pričakovati. Avstralijo, naravnost povedano, tudi kaj malo briga slovenska svoboda, pa naj bo v Jugoslaviji ali izven jugoslovanskih meja. Še nekatere Slovence ne. Ostali smo po vsej demokratiški pravici različnih mnenj in želja glede bodočnosti domovine, za katero pa bodo ob važnih trenutkih gotovo spet barantali drugi, kot so že tolikokrat v zgodovini. Narod je zadnji, ki je vprašan; če je sploh. To se je tako usodno pokazalo v nesrečni Jalti. Ob vsem tem oktober 1918 z enotno narodovo voljo po neodvisnosti še bolj edinstveno izstopa in ima svoj globoki pomen, četudi naj bi bilo ob novejših datumih vse tisto pozabljeno kot brezvredno.

Kar pa me je ob Peacockovi izjavi prizadelo in verjetno še marsikoga, je bil način objave. Melbournski dnevnik "The Age" je dal kratki notici o tem dvoumni naslov, ki se je glasil: "NO SLOVENIA". To pa kaže — v najmilejši presoji — neznanje uredništva, ki ga od dnevnika "The Age" ne bi nikoli pričakoval.

Dvoumni naslov očitno udari etnični pojem imena naše domovine. Iz takega naslova bo površen bravec zlahka povzel, da Slovenija sploh ne obstoja. Del Jugoslavije kot politične enote je in s tem naj bo zadovoljna: nima pravice do svojega imena, ki nekako logično vključuje narodnost s kulturo in jezikom — tisto etnično identiteto, na katero smo ponosni in ki nas loči od drugih narodov Jugoslavije ter narodov vsega sveta.

Ne bom tu ponavljal, da smo Slovenci tolikokrat zapostavljeni doma in po svetu. Morda je občutek majhnosti kriv, da smo pri tem skoraj preskromni in pretihli. Tega

SREČKO SELIVEC:

POTA BOŽJA

"Katera sestra pa je nocoj pela solo?"

"Pesem 'V večnem žaru se blesteča'? To je pela sestra Valentina. Vam je petje ugajalo?"

Vprašanje je nekako v svojih mislih preslišal in sestri pojasnil: "Nocoj sem bil prvič v vaši kapeli . . ."

"Prvič?" se je zelo naravno začudila sestra Ljudmila. "Kaj res nič ne obiskujete naše kapele in zlasti nedeljske maše?"

"Veste, sestra, to nikoli ni bila ravno moja navada . . ." se je skoraj opravičeval.

"Sveta maša je več kot navada. Je naša potreba in naša krščanska dolžnost . . ."

"Za vas morda, sestra. Jaz pa ne čutim niti potrebe, niti dolžnosti, da bi zahajal v cerkev . . ."

"Kako pa ste danes zašli v kapelo?" mu je vpadla v besedo.

"Tovariš Karambegović me je spravil s seboj."

"Ali morda nisem prav storil? Žal mi je, če sem bil preveč vsiljiv . . ."

"Ne, nikakor ne, ne bojte se tega!"

"Glejte, gospod Ahačič", je nadaljevala sestra, "gospod Harambegović ni naše vere, pa kar redno obiskuje zdraviliško kapelo. Se vam ne zdi, da je nas katoličane lahko včasih malo sram? . . ."

"Imate prav, sestra! Naj vam obljubim, da se bom poboljšal!"

"To bi bilo kaj lepo in koristno!!" mu je s smehljajem odgovorila in že hitela proti vratom.

"Še eno vprašanje, sestra: ali vi osebno poznate sestro Valentino?"

"Seveda, kako bi je ne! Toda kaj več bi vam o njej ne vedela povedati, ker je precej mlajša od mene. Vem samo to, da je doma nekje od Ljubljane in da je odlična pevka."

"Hvala vam, sestra! Pa oprostite, da sem vas toliko časa zadrževal s svojim vprašanji!"

"Nisem še ničesar zamudila", se je sestra zasmejala. "Samo ne pozabite, kaj ste malo prej obljubili!"

"Ne, ne bom pozabil! Za to vam je porok — sestra Valentina . . ."

Njegovih zadnjih besed ni odhajajoča sestra Ljudmila več slišala: z mislijo je bila že v drugi bolniški sobi.

CILKA

TAKOJ po večerji je Janko legel, toda zaspati ni mogel. Nocojšnji obisk kapele ga je hudo vznemirilo. Neprestano se je obračal na postelji.

Že nočna sestra je ugotovila, da se mu je močno dvignila vročina. Dala mu je praške za pomirjenje. Res je po njih kmalu zaspal, toda imel je zelo nemirno spanje: Nikakor mu ni šel iz spomina glas, ki ga je poslušal pri večernicah. Čim se je proti jutru prebudil, takoj je zopet pomislil nanj.

"Kje sem že slišal ta glas? Kaj ni podoben Cilkinemu? Ali ni rekla, da pojde v samostan? Je morda ona zdaj prav tu na Golniku? Kaj ni dejala sestra Ljudmila, da je sestra Valentina doma nekje od Ljubljane? . . ."

To so bila vprašanja, ki so Ahačiču jemala notranji mir. In sklenil je, da hoče čim prej dobiti nanje jasen odgovor.

Zdravnik je odredil, da mora ostati v postelji. Vročina še ni popustila. Kljub temu je sklenil, da pojde zvečer v kapelo in počaka pri vhodu na kor: na lastne oči se hoče prepričati, ali so njegove domneve upravičene ali ne.

Ves dan se je trudil, da bi ostal miren in bi mu zvečer dovolili iz postelje. Vročina je res popustila in tudi večerjal je kar z apetitom.

Ko je opazil, da se Harambegović odpravlja na sprehod, ga je vprašal, kdaj se v kapeli prično večernice.

"Menda ne mislite, prijatelj, nocoj iz postelje? Saj vendar veste, kaj je odredil zdravnik . . ." se je začudil Bosanec.

"Vem, vem, toda nocoj moram vsekakor v kapelo! Morda mi to vrne mir in zdravje! . . ."

"Večernice se prično ob osmih. Toda ne igrate se s svojim zdravjem, prijatelj", ga je še enkrat posvaril Harambegović in odšel.

Janko je nekam težko čakal osme ure. Mučna sobna tišina ga je kar preveč vznemirjala. Bosanec je bil na sprehodu, sestra je odšla v kapelo k molitvi. Končno je vstal tudi Janko in počasi odšel iz sobe po dolgem hodniku na dvorišče. Ni mu bilo dobro. Težko glavo je imel in kar tresel se je po vsem životu.

V kapeli je obstal zadaj pri vhodu na kor. Zopet je poslušal prijetni glas, ki se mu je zdel tako znan. Ko se je pobožnost končala, so se kmalu razšli bolniki, strežniško osebje in sestre. Janko je bil eden zadnjih, ki je obsedel v klopi v napetem pričakovanju.

Tudi kor se je izpraznil, četudi orgle še niso utihnile. Sestra

bi se morali otresti in gledati vse tisto pozitivno v našem narodu, kar nas je ohranilo skozi stoletja in nas ohranja danes. Če se sami ne bomo zavestno dokopali do tega — drugi nam ne bo pomagal na pravično višino, tudi današnji politični predstavniki (predstavljajo pač Jugoslavijo) ne. Upravičeni smo ob vsaki priliki zahtevati priznanje kot etnična skupina.

Ob krivičnem naslovu v "The Age" pa me je še bolj pogrelo, ko sem dobesedni ponatis naslova in člančiča videl tudi na slovenski strani v "Novo Doba". Urednik J. Čuješ ga je objavil "zaradi zanimivosti", kakor sam piše. Brez komentarja, brez protesta, brez skromne misli, kako krivičen in škodljiv je v svoji dvoumnosti našemu etničnemu imenu. Tu ni izgovora o neznanju uredništva, kot je pri "The Age". Za urednikovim vzrokom objave "zaradi zanimivosti" se skriva dobra mera cinizma, ki služi lahko samo političnemu namenu — na račun naše etnične skupnosti.

V ZALOGI IMAJO "MISLI" TUDI TELE KNJIGE:

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA I. (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I), ki ga uporabljajo za učno knjigo v srednjih šolah Viktorije in N.S.W. Strani 333. Cena \$7.— (poština posebej!).

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA II. (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART II) kot nadaljevanje prvega, delo istih avtoric (Gobec-Lončar). Strani 433. Cena \$8.50 (poština posebej!).

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Kuharska knjiga številnih receptov azijskih narodov na 233 straneh in z več barvnimi slikami serviranja. Zbrala Marinka Pečjak. Knjiga je izšla lani in je nedavno dospela iz Slovenije. Cena \$13.60 brez poštine.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI (Baraga in Marija) — 256 strani — Zbral dr. Filip Žakelj — Cena brez poštine \$2.50.

BARAGA USLIŠUJE — 468 strani — Zbral in uredil dr. Filip Žakelj — Cena brez poštine \$2.50.

S PONOSOM naj zabeležimo, da je naš rojak in dolgoletni naročnik MISLI avtor šolske knjige z naslovom: **A GUIDE TO COMPANY LAW**. Dr. Zvonimir Hribar, LL.B., A.A.S.A. (S), A.C.I.S., živi v Wagga Wagga, N.S.W., in poučuje na tamkajšnji visoki šoli (Senior Lecturer, Department of Accountancy and Management, Riverina College of Advanced Education). Njegovo knjigo je izdala The Law Book Co. Ltd. v Sydneyu in jo je kritika zelo lepo sprejela. V "Law Institute Journal" (May 1978, Vol. 52, No 5) beremo v oceni, da je delo res "a useful and well presented Guide". — "The author of this guide (...) has produced a refreshing approach for those making a first study in the subject". Torej bodo knjigo brez dvoma pozdravili zlasti študentje, katerim v olajšavo pri študiju jo je naš rojak napisal. To bo verjetno šolniku-avtorju v nič manjše zadoščenje, kot povoljna kritika. Prav s tem bo najbolj poplačan ves trud, saj je izdaja šolske knjige gotovo zahtevna zadeva.

Dr. Zvonimirju Hribarju tudi mi iz srca čestitamo k lepemu uspehu!

BERNARDOVEMU
TISKOVNEM SKLADU:

\$24.— Slovensko društvo "Snežnik" (Wodonga-Albury) ob priliki obiska verskega središča v Kew; \$16.— Peter Kern; \$12.— Alojz Ašenberger; \$10.— Dragica Pečnik, Feliks Kramberger, Franc Šveb; \$8.— Mihaela Semelbauer, Ivan Mejač, Franc Rihar; \$6.— Kunegunda Turk, Stanko Vatovec, Danilo Kreševič, Milan Vran, Roman Divjak, Rozina Tkalečević; \$4.— Kocjan Kobal, Rudi Mežnar; \$3.— Anton Gjerek, Franc Palcich, Peter Slana; \$2.— Vinko

Valentina je nadaljevala z igranjem: nežni, pa zopet mogočni glasovi orgel so napolnjevali prostor. Janko je bil naslonjen na klop, svoj obraz je skril v dlani. Mir prostora in ubranost glasov sta mu prijala. Nič ni mislil, pa tudi molil ni, saj molitve ni bil vajen in ni zato prišel v kapelo.

Koliko časa je tako sedel, niti sam ni vedel. Orgle so končno utihnile in molk ga je zbudil iz puščobne omrtvelosti. Zdaj se bo prepričal . . .

V kapeli je bilo močno mračno. Sonce je že zahajalo in s svojimi zadnjimi žarki pošiljalo nekaj pramenov vijoličaste svetlobe skozi okroglo barvasto okno ob vhodu na kor: ujeli so se ob zidu na kamnitem podstavku za blagoslovljeno vodo.

Po hrastovih stopnicah so odjeknili rahli koraki. Vrata so se odprla in v njih okviru se je prikazala sloka postava sestre Valentine. Poslavlajoči sončni žarki so ji osvetlili lice. Janku so dali priliko, da se je — četudi samo za trenutek — zazrl v njen obraz. Sestra Valentina je odšumela mimo njega proti glavnemu oltarju, spoštljivo pokleknila, nato pa izginila za zakristijskimi vrati.

"Ona je", je skoraj polglasno zašepetal.

Da, res je bila — Cvelbarjeva Cilka. V Jankovem spominu je živel ona, ki je že pred nekaj leti umrla. Živa je sicer bila zanj mrtva . . . Ali se bodo zopet odprle stare rane, se bo zopet pojavila bolečina, ki je v njegovem srcu že zdavnaj zamrla? Bo njegovo srce ponovno zahrepenelo, bo žgalo in ga morilo? Mu bo to nepričakovano srečanje zopet pilo kri in ga gnalo v obup? . . .

Janko je počasi vstal. Kapela je bila že zavita v temo, le komaj zaznavna medla večerna svetloba je silila vanjo skozi okna. Sam je v njej delal družino večni lučki, ki je toplo brlela pred oltarjem.

Odšel je iz kapele. Nič več ni bil tako utrujen kot ob prihodu. Srečanje je vplivalo nanj kot lep spomin na nekdanje prijetne, a davno minule čase. Pri srcu mu je bilo, kot bi po dolgih letih zopet videl sliko, ki mu je vzbujala tople spomine; pri srcu mu je bilo, kot da je bral nekaj iz svojega življenja, nekaj iz najsrečnejših dni, ki so utonili v preteklosti . . .

Obšel ga je občutek veselja. Kot da je doživel nekaj zares toplega, novega in velikega, kar že dolgo ne. Objelo ga je razpoloženje, ki ga je težko opisati. Zdelo se mu je, da je v trenutku ozdravel. Vsa teža je padla od njega. Občutil je zavest, da je našel nekaj, kar je že dolgo zaman iskal . . .

V takem razpoloženju se je vrnil v svojo bolniško sobo.

Harambegovića še ni bilo doma. Janko ni prižgal luči: v temi je sedel v kot in sanjari nekaj časa. Potem je vstal, zavrtel stikalo in — sam ni vedel kdaj — zaplesal po sobi ter glasno zapel. Že dolgo časa je minilo odkar je Janko Ahačič, baritonist ljubljanske opere, zadnjikrat prepeval . . .

Ko je nenadoma vstopil Harambegović, se je Janko predramil

iz svojega razpoloženja in utihnil. Bosanec pa je bil ves iz sebe: "Tako je prav, tako, moj dragi prijatelj, kar nadaljujte! Nobene stvari ne ljubim tako zelo kot veselo pesem!"

In Janko je nadaljeval ter mu zapel še nekaj veselih.

"MOJA POTA NISO VAŠA POTA..."

"DANES se bom poslovila," je dejala nekega dne sestra Ljudmila.

"Gotovo sva preveč sitna ali pa preveč poredna, pa ste se naju naveličala", je dejal Janko.

"Ne eno, ne drugo! V prihodnjih dneh bodo zamenjali sestre-strežnice in dodeljena bom na drug oddelek. Ali pa pojdem morda celo nazaj v Slovensko Bistrico..."

"Nama be zelo hudo, da nas zapuščate. Spoznali ste že vse najine razvade in napake. Oba morava priznati, da sva bila z vami močno zadovoljna".

"Soglašam", se je vtaknil vmes Harambegović.

"Menim, da z mojo naslednico ne bosta nič manj".

"Ali že veste, katera pride?"

"Vem. — Uganita!"

"Preveč zahtevate, sestra! Četudi vas je menda okrog sto sester v zdravilišču, poznam samo dve", je dejal Janko.

"Kateri dve pa poznate?"

"Vas in pa sestro Valentino". (Nadaljevanje prihodnjič)

Čoper, Stane Kalc, Feliks Lužnik, Irena Renko, Ivan Petelin, Anton Volk, Milka Lovrec, Florian Škraba, Olga Meziniec, Leopold Dejak, Jože Kranjc, Jože Trebar, Marija Radič, Dinko Zec; \$1.— Slavko Habjan, A.S., Albina Dekleva, Marija Poljanec, Karla Twrdy, Franc Arnuš, Rihard Bogatec, Pavel Vatovec, Ivan Kostevc, Ida Ivančič, Drago Jakovac, John Yerenko, Karel Barber, Lucija Srnec, Alda Battista, Marko Zitterschlager, Andrej Lenarčič, Ivanka Žabkar.

NAŠIM MISIJONARJEM,

TOGO, AFRIKA:

\$25.— N.N.; \$5.— Roza Tomšič, Marko Zitterschlager; \$2.— Družina Franc Mahnič, Lucija Sulič (za lažne).

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

Slovenska
obala
bo te mesece
zaživela . . .

Z VSEM VETROV

RAZMIŠLJANJE o mladini je nedavno objavil v vatikanskem dnevniku "L'Osservatore Romano" glavni urednik Valerio Volpini. Po njegovem mnenju morejo mlade, ki so zašli, rešiti le njihovi mladi kolegi. Avtoritete ne priznajo, nasvetov starejših nočejo sprejeti — ostanejo samo še mladi njih lastne starosti, ki imajo smisel za apostolat med sovrstniki. Z osebnim življenjem jim morajo pokazati vrednote, za katere se je vredno truditi in zanje živeti ter se tudi marsičemu opovedati v delu za lepšo bodočnost.

ŽALOSTNO SPOROČILO je dospelo iz Clevelanda, ameriške Ljubljane: tam smo lani izgubili pisatelja Karla Mauserja, zdaj pa je odšel za njim še drugi kulturni delavec, pesnik **Marjan Jakopič**. Umrli je 20. aprila zaradi komplikacij, ki so nastale po sicer uspehi operaciji na žolčnih kamnih.

Pokojni pesnik je bil rojen 6. oktobra 1923 na Jezici pri Ljubljani. Po umiku na Koroško leta 1945 je šel skozi taborišča Vetrinje, Št. Vid ob Glini, Kellerberg in Špital, končno je emigriral v ZDA, kjer si je ustvaril lastno družino.

V našem izseljenskem kulturnem ustvarjanju je nastala nova vrzel. Marjan Jakopič nas ne bo več v svojih pesmih vodil v svoj svet ob Savi pod Šmarno goro, iz katerega je pesniško živel in se vanj spet in spet vračal. Bog mu povrni za vse, kar nam je s svojimi talenti nudil!

KOT POROČA srbski emigrantski tisk v Združenih državah, je Sveti sinod srbske pravoslavne Cerkve naslovil na državne oblasti jugoslovanske republike Srbije prošnjo za več svobode. Pismo govori o desetih točkah, v katerih naj bi oblast izboljšala dosedanje držo,

podpisal pa ga je patriarh German in še dva srbska škofa.

Med drugim pravoslavna srbska Cerkev prosi, naj bi se oblast ne vmešavala v cerkvene zadeve; dovoljevala naj bi zidati cerkve, kjer jih ljudje žele; odpravila naj bi diskriminacijo, kateri so izpostavljeni otroci, ki obiskujejo verouk. Pismo izraža prošnjo, naj bi v javnih občilih ne žalili in ne zasramovali duhovnikov. Dalje se pismo poteguje za povrnitev konfisciranega cerkvenega premoženja, gotovih zgodovinskih bogoslužnih predmetov in dokumentov ter zlasti cerkvenih matrik, ki so bile pred tridesetimi leti zaplenjene. Še nekaj podobnih prošenj je nanizanih v pismu. Vse so zgovoren dokaz, da molk, v katerega je običajno zavita srbska pravoslavna Cerkev, še ni dokaz, da je vse prav in ni krivice.

POŠAST v škotskem jezeru Loch Ness je po svetu že znana zadeva, ki od časa do časa pride v dnevne novice. Nekateri poročilom verjamejo, drugi ne. Po svoje zanimivo pa je, da so lani tudi Rusi vrgli v svet novico: podobno predpotopno pošast so videli v sovjetskem jezeru Kokol v južnem Kazahstanu. Opazoval jo je baje s svojim sinom Volodjem neki Pečarski, član Sovjetskega geografskega društva. Dolga naj bi bila okrog petnajst metrov, glavo je imela dva metra dolgo in en meter široko. Vsekakor sorodnik škotske pošasti — ali pa samo časopisna "raca", po starem pravilu: Če imajo Škoti, zakaj bi ne imeli še mi Rusi ...

POKOJNI mariborski škof Držečnik je dobil kot zadnje, najlepše velikonočno darilo in tolažbo v svoji boleznini sporočilo iz Rima, da je bil uspešno zaključen del rimskega postopka za proglasitev Slomška blaženim. Gre namreč za pregled vseh spisov svetniškega kandidata: posebna komisija treh bogoslovnih izvedencev mora prebrati vse spise in jih presoditi glede pravovernosti in neoperečnega moralnega nauka.

Pri našem Slomšku je bilo to delo postopka kaj dolgotrajno, ker je zelo veliko napisal. Samo veseli smo lahko, da se je srečno končalo in je pristojna kongregacija mnenja izvedencev potrdila s svojim dekretom "super scriptis" (o spisih), kot se temu pravi. To je uradna izjava, da ni v vsem, kar je od oltarnega kandidata Slomška ohranjeno v rokopisih ali tisku, ničesar proti veri in morali.

Lep korak naprej in bliže dnevnu, ko bomo lahko rekli: Sveti Anton Martin Slomšek, prosi za nas!

MORO je mrtev, Italija in ves svobodni svet si še nista opomogla ob dejstvih, italijanske "Rdeče brigade"

Priporočam se Slovencem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasobno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., KNOXFIELD, 3180, VIC.
Telefon delavnice 231-5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 231-5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOJK

pa se ponosno trkajo na prsa, da so izvršile "zaslužno delo za osvoboditev naroda"... V Rimu so isti krvniki izdali poročilo, ki napoveduje "nadaljevanje akcije": Morova ugrabitev in krvoločni umor naj bi bil le "prvo dejanje v načrtu za destabilizacijo, razbitje in uničenje italijanske države".

Morda bo pa prav ta teror odprl mnogim oči ter rešil Italijo rdeče poplave? Na občinskih volitvah so zaradi Morovega primera italijanski komunisti močno nazadovali, kriza v vodstvu je vsaj delno popustila z zaupnico vladi v italijanskem parlamentu in vlada je uvedla novi strogi protiteroristični zakon. Kako se bodo stvari razvijale, pa bo seveda pokazala bodočnost. Da "Rdeče brigade" ne bodo mirovale, je danes vsem jasno. Zavisi le od tega, kako močna bo oblast v ukrepih proti terorju.

AVSTRALIJA je zaploskala tasmskemu liberalnemu senatorju Wrightu, ki je zapustil svojo parlamentarno liberalno stranko, ker je občutno dvignila pokojninske dohodke članom parlamenta. Sam že dvainsedemdesetletnik bi bil povišice kot eden prvih deležen, vendar je "Parliamentary Superannuation Amendment Bill" označil kot "corrupt", kot "selfish and contemptible exercise".

Sir Reginald Wright je bil soustanovitelj liberalne stranke v letu 1945. In vendar je v dolgih 28 letih senatorske službe nič manj kot stopetdesetkrat v parlamentu glasoval proti lastni stranki — kadar koli je v vesti čutil drugače, kot je stranka narekovala in svojim senatorjem. Prav zaradi te neustrašnosti in vršitve dolžnosti kot predstavnik ljudstva po lastni vesti je bil vsa dolga leta tudi spoštovan.

Osebnost se ne bi smela nikoli podrediti politični liniji stranke, javnemu mnenju, ali kateremu koli vplivu od zunaj. To ne velja le za ljudi na vodilnih mestih, ampak za vsakega izmed nas. Ko je v vprašanju vest, bi morala bit vest tudi edini kazipot. Žal je v življenju tolikokrat drugače: vest žalostno podleže osebnim ozirom, strahu, koristi...

ZNANO JE, da je največja cerkev na svetu bazilika svetega Petra v Rimu, pozidana pred stoletji nad grobom prvaka apostolov. Dolga je 186,86 metrov. Zdolž glavne ladje so v njen tlak vdolane medeninate plošče, ki označujejo dolžino raznih drugih največjih svetovno znanih cerkev. Tako je med drugim na primer označena dolžina cerkve sv. Pavla v Londonu (158,11 m), ali milanske stolnice (139,95 m dolžine). Vseh teh tablic je zdaj že 21. Zadnja vdolana plošča je za ostrogonsko stolnico na Madžarskem, ki je dolga 118 m.

MLADIM LJUDEM je treba odkrito povedati, odkod prihaja kultura poljskega naroda, saj je stoletni sad prizadevanja naroda vernih ljudi. Mladim ne smejo skrivati poljske preteklosti, ne smejo jih zavajati z lažnim ali pomanjkljivim pripovedovanjem, mladi imajo vso pravico do resnice... Tudi to je bilo posebej poudarjeno v pismu poljskih škofov, ki so ga nedavno

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro

BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV,
izdelujemo pa tudi **ZLATNINO in SREBRNINO**
po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zaročene in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

brali po vseh cerkvah Poljske. Škofje posebej pozivajo starše, učitelje in vzgojitelje, naj si z vso močjo prizadevajo ohraniti kulturno dediščino poljskega naroda.

Težave so iste po vseh državah, kjer vlada komunizem. Kaj je Cerkev v teku stoletij storila za ohranitev kulture, o tem se mora molčati. Preteklost je zmaličena in prepletena z lažmi, ki jih šolski učbeniki oznanjajo za "zgodovino". Kaj vse so in kaj vse bi radi izrinili tudi iz naše slovenske preteklosti — le da je žaj pri nas malokdo dovolj korajžen, da dvigne glas in javno pove odločno besedo v zagovor resnici...

PRVIČ PO VQJNI je komunistični režim Vzhodne Nemčije dovolil protestantskim cerkvam svojega ozemlja, da so organizirale verski kongres. Po tridesetih letih zatiranja in preganjanja vere so mislili, kot je nedavno zapisal partijski list "Leipziger Zeitung", da je nemško ljudstvo "že opustilo te vraže". Zato jih je ta kongres v Leipzigu zelo presenetil. Že prvi dan se je k verskemu zborovanju zbralo nad 4000 ljudi, na nedeljo 28. maja pa se je kongresa udeležilo nepričakovano število 20,000 vzhodnonemških vernikov.

Po vsem videzu niti najhujši teror ne more povsem uničiti "vraže". Znak, da je človek po svoji naravi nagnjen k veri in priznanju, da je Nekdo nad nami, kateremu odgovarja in h kateremu vodi naše potovanje skozi čas.

SREBRNI občni zbor je praznovala slovenska hranilnica in posojilnica Janeza Evangelista Kreka v kanadskem Torontu. V ustanovnem letu 1953 je imela 139 članov, zdaj jih ima 3480. Hranilne vloge prvega leta so skupno znašale za tako ustanovo kaj nizko vsoto 24,000 dolarjev, zdaj po petindvajsetih letih pa skoraj sedem milijonov dolarjev.

Poleg te hranilnice deluje v Torontu tudi župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenija".

DRAGI STRIČEK!

Moram Ti povedati, da mi tiste pesmi v zadnjem Kotičku: Lenuhi-potepuhi ni bilo treba brati. To je bila prva pesem, ki sem jo znal na pamet. Imam namreč babico, ki me je pesmico naučila, ko sem bil še majhen. Še zdaj se mi smeje, ko pripoveduje, kako sem potegnil besedo "lenoba" in "lenuh" in "potepuh". Babica se je pesmico naučila v šoli pred mnogimi mnogimi leti in je ni nikoli pozabila. Tudi jaz jo ne bom, čeprav mi slovenščina ne teče več tako kot takrat, ko sem se učil pesmico in angleško še znal nisem. A z babico se še vedno po domače pomeniva, saj drugače ne gre.

Ko bom velik, bom učitelj. Včasih pa mislim, da ne bom, ker v šoli učiteljici preveč nagajamo in ji kvarimo živce. No, mogoče bodo takrat otroci bolj pridni, ko bom jaz dorastel.

Lepe pozdrave vsem! Babica pa pravi: Še kaj takih starih Slomškovih pesmi v Kotiček! — John Batic, 13 let, St. Ives, N.S.W.

DRAGI OTROCI!

Ker drugi kraji molče, moramo za "galerijo mladih" zopet pogledati po Melbourne, kjer ni ravno težko najti kandidate. Še daleč od uredništva ni treba iti ponje. Tako smo ujeli VINKA ŠKRABA, ki je skoraj sosed verskemu središču: Škrabova družina se je že pred leti priselila v Kew ter si postavila dom komaj za dober streljaj od slovenske cerkve.

Vinko je bil rojen v Avstraliji in njegov rojstni dan skoraj soupada z rojstvom našega verskega središča — le nekaj dni je vmes. Najprej je obiskoval šolo pri farni cerkvi Srca Jezusovega v Kew, nato jezuitsko šolo Burke Hall, ki ga je pripravila za sprejem v znani jezuitski kolegij v Kew — Xavier College. To leto je njegovo zadnje in kar verjamemo, da mu časa ne preostaja mnogo: matura je pred vrati... Če bo šlo z maturo vse po sreči, bo pričel z univerzitetno izobrazbo za strojnega inženirja. Kot ga poznamo, bo Vinko dosegel, kar se je namenil, saj je vseskozi dober študent.

Bližino verskega središča je fant kar pridno izbral. Komaj je začel s šolo, že se je pridružil tudi naši Slomškovi nedeljski šoli. Pri mnogih raznih prireditvah je nastopal, tudi kot harmonikaš. (Ni dolgo, ko sem mu kazal stare fotografije naših nastopov in se je med malčki komaj našel...) Sedem let je pri nas ministriral. Nič čudnega, da se je že takoj spočetka

SLOVENSKA ZASTAVA

MAVRICO PISANO SKLATIL
SI JE Z NEBA NAŠ ROD,
KO JE OZNANJALA ZARJO
NOVEGA DNE MU NA POT.

BELA JE, MODRA, RDEČA,
NAŠEMU RODU SVETINJA,
V VETRU DRHTI KAKOR PLAMEN,
NAS NA DOM SPOMINJA.

MIRKO KUNČIČ

KOTIČKARJI zaslužijo, da jih Striček za ušesa, ker se premalo oglašajo. Za barvanje slikanic so navdušeni, za pisanje pa kar nič preveč. Ojunačite se vendar, saj vam bodo mamice pomagale! Do prihodnje številke moram dobiti vsaj deset pisem, ali pa bom Kotiček obrnil na glavo! — Striček.

pridružil tudi naši mladinski skupini. Pri "Glasnikih" poje že drugo leto in nekaj časa se je tudi udeleževal pri folklornih plesih. Zelo je živahen na izletih in pri športu, saj je na šoli kapetan nogometnega moštva in aktiven v šolskem predstavnstvu namiznega tenisa.

Skoraj ni potrebno posebej dodati, da je Vinkova slovenščina zelo dobra kljub temu, da je že rojen "kenguruj". Isto lahko rečem tudi o njegovem starejšem bratu FLORJANU, ki je tudi obiskoval Xavier College in se poklicno posvetil računovodstvu. Vedno je bilo kaj vmes, da ni prišel na vrsto v tej galeriji, lani pa mi je ušel pred oltar ter tam pričakal svojo izbranko. Zato naj bo vsaj ob tej priliki mimogrede omenjen. Za Vinka pa sem zdaj pohitel, da mi še on ne bi prekmalu ušel po nevesto. Menda ne, saj je še kar mamin in atov. Pa tudi, naš, kajne? Obilo sreče pri študiju od nas vseh!

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

KEW, Vic. — Prijetno sem bil presenečen, ko sem dobil nedavno pošiljko iz Brisbane. Povedala mi je o izvorni ideji, ki se je porodila pri tamkajšnjem Slovenskem društvu in jo je odbor tudi uresničil. Pošiljka je namreč vsebovala v nekaj primerkih takoimenovani "Heat Fix Textile Transfer", ki ga z likalnikom preneseš na blago, običajno na majice. Besedilo se glasi: IT'S IN EVERY SLOVENIAN IN QLD. Črke so v modri barvi, le LOVE v besedi SLOVENIAN je v beli, obkroža pa črke rdeče srce. Ideja je vredna omembe in čestitk. Najbrž doslej nihče izmed nas ni niti opazil, da vsebuje ime "Slovenian" tudi besedo "love" — ljubezen. Slovensko društvo naše naselbine v Brisbane, ki ni ravno številna, a je zlasti zadnji čas kaj delavna, je idejo uresničilo na praktičen način ter pokazalo na njen prelep simboličen pomen. Zasluži vse naše priznanje!

V junijski številki "Glasa Planinke", glasila brisbankega društva, je predsednik Mirko Cuderman v uvodu o tem tole napisal: "... Lepo naključje v angleškem jeziku nas Slovence preko besede "Love" predstavlja tukajšnji javnosti. Zato smo tudi povzeli ta lep primer in dali tiskati T-shirts transfers, ki "LOVE" tako logično vključi v naše ime "SLOVENIAN". Ne moremo si zamisliti lepše besede, ki naj bi nas predstavila. Bodo vredni te primere in sami praktično izkazujejo ljubezen do sočloveka in družbe, da nas bodo res poznali kot prijazne in 'kind'..."

Skoraj istočasno s prejemanjem te brisbanke pošiljke sem na slovenski strani v "Novo doba" bral urednikovo sporočilo, obrobjeno in v mastnih črkah, da "naši rojaki v Brisbane snujejo novo društvo, ki bo osnovano na ideji sodelovanja z domovino", (domovina in režim sta zopet vržena v isti koš!). Pojasnjeno je dalje, da brez tega ni mogoče ostati Slovenec in ni resnične ljubezni do domovine. Kakšna ostudna in hinavska laž, ki naj opraviči načrtno razbijanje skupnosti! Delo za slovenstvo brisbanske "Planinka" opravlja že preko dvajset let — kdo si danes lasti pravico, da jo bo učil ljubezni do domovine? — **Urednik.**

PROSPECT, S.A. — Adelaideška folklorna skupina, ki jo vodi gospa Francka Gabršek, se je v maju na povabilo Slovenskega-avstralskega društva v Canberri odpravila na gostovanje med canberrške rojake. Kar pomeni smo bili, ko so nas izbrali, da z narodnimi plesi razveselimo mamice za njihov dan.

Starši mladincev so nam želeli srečno pot, ko je vlak zvečer počasi zapuščal Adelaide. Dolga pot je bila pred nami. Vendar je noč kar hitro minila, pa tudi dan: bilo je 5.20 kasno popoldne naslednjega dne, ko smo

dospeli v Yass, na naši progi Canberri najbližjo železniško postajo (okrog petdeset milj od prestolice). Tam nas je čakal gospod Falež: nekaj jih je šlo v njegov avto, ostali pa z avtobusom. Bila je lepa noč, ko smo dospeli v Canberro. Seveda smo šli najprej v okusno zgrajeni Slovenski dom, ki nas je sprejel z domačo slovensko gostoljubnostjo. Vsi smo bili prijetno presenečeni.

Upam, da smo s folklornimi plesi canberrške rojake zadovoljili. Morda smo celo tamkajšnjo mladino navdušili, da bi začeli z vajami...

Dodati moram, da sem na obrazih tamkajšnjih rojakov opazila zadovoljstvo in srečo, ki se bolj poredko vidi pri nas. Skupno delajo in zadovoljni so s svojim trudom.

Obisk Canberre nam bo vsem ostal v najlepšem spominu. Bog plačaj vsem, ki ste imeli skrb in sitnosti z nami.

Lepe pozdrave vsem od naše folklorne skupine! — **Ivanka Pungerčar.**

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S

AVTO ŠOLA"

**32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.**

TELEFON: 72-1583

MELBOURNSKI ROJAKI!

Vašim otrokom v pomoč pri pouku bi bila
**THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT
ENCYCLOPEDIA.**

V domačem jeziku boste dobili vse informacije
ter po želji uredili nakup, če pokličete

MARCELO BOLE — tel. 306 3087,

DANILO ŠTOLFA — tel. 306 2664,

ali pa **NEVO BOLE-ROEDER — tel. 306 1141.**

Bi se želeli pridružiti naši prodajalni skupini?
Ste dobrodošli! Pokličite nas za dogovor!

CANBERRA, A.C.T. — Nič še nisem poročal, da smo imeli obisk iz Adelaide. Ker sem pozen, bom skušal napraviti opis le v grobih potezah; še to mi bo najbrž urednik 'škarjal' — odkar je nehal kaditi, mu menda potrpežljivost roge kaže . . . (Kaj mi podtika, ta krščen Maček! Le kateri urednik, kadilec ali nekadilec, ima veselje objavljati dolge zakasnele članke?! — Op. ur.)

Kdo nas je obiskal? Folklorna mladinska grupa, ki smo jo povabili med nas. Uspešno nastopajo pod vodstvom gospe Francke Gabršek v Adelaidi, zakaj bi ne tudi v avstralski prestolici? V Canberro so prišli 19. maja, odšli pa 23. maja. Nastopali so dvakrat v našem Domu. Vsak nastop je bil deležen navdušenega aplavza in obakrat je bila dvorana zadovoljivo zasedena.

Skupina nam je predvajala narodne pleske iz raznih delov Slovenije, mi pa smo občudovali te mlade plesalce, ki so menda kar vsi rojeni tukaj v Avstraliji.

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Potrebuje TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Ni Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

Poklicni kritik ali pa nepoklicni kritikant bi že verjetno našla kaj za prežvečenje, nam navadnim zemljanom pa je bil nastop zares v zadovoljstvo. Kako se šele lahko zadovoljni starši teh mladincev, kadar ob nastopu s ponosom gledajo svoje otroke: kljub doraščanju v tuji ohranjajo njih izročila. Zdi se mi, da zdomeci vse to še bolj poudarjamo kot pa doma. Če sem prav poučen, živita doma le dve folklorni skupini: Tineta Rožanca in pa Akademski klub. Pa še za tidve skupini sem slišal, da ju svet ne vidi ravno pogosto . . .

Naj omenim tudi to, da so bile med našimi gosti deklice v večini in so nekatere plesale celo vloga fantov. No, tudi to jim je pristajalo. Obenem pa nam je seveda vzbudilo vprašanje, če je v Adelaidi res tako pomanjkanje fantov, kar se nam zdi skoraj nemogoče.

Menda ne bo napak, če tu ovekovečim tudi imena nastopajočih mladincev. Najprej dekleta, potem fantje, kar po abecednem redu, da ne bo zamere: Sonja Do-dič, Silvija Gabršek, Majda Ivančič, Damijana Likar, Helena Likar, Helen Male, Sonja Pahor in Ingrid Zagore; Ivko Cafuta, David Ivančič, Jordan Kodele in John Pungercar.

Adelaidski mladini želim še veliko lepih uspehov. — Joža Maček.

ADELAIDE, S.A. — (Zaradi pomanjkanja prostora zopet samo izvleček iz daljšega pisma. Op. ur.) . . . "Slovenci, ki so prišli v Avstralijo, so bili socialna skupina brez kulture." Dobesedno tako se je izrazil doma Ciril Zlobec v razgovoru z Manjo Anderle, ki je objavila njegove vtise o Avstraliji v "Ljubljanskem dnevniku", sydneyški "Triglav" pa je članek ponatisnil v svoji aprilski številki. Pesnik Zlobec se je kot politični predstavnik iz Slovenije mudil med nami v februarju skupno s predstavnikom Izseljenke Matice Dragom Seligerjem. Njegova gornja izjava je največja nesramnost, ki si jo je "kulturnik" mogel privoščiti potem, ko je ob svojem obisku užival gostoljubnost teh nekulturnih (prosto po Zlobcu) slovenskih ljudi v Avstraliji. Napravil bi mnoge boljše, da bi se vzdržal takih žaljivih pripomb, do katerih se je dokopal zelo enostransko. Da je sydneyški "Triglav" tak članek brez pridržka prepisal in pljunil s tem v lastno skledo — res smo premalo kulturni, da bi to razumeli. Vsa

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,

189 Boundary Road, 329 6144

MALVERN,

1382 High Street, 509 4720 in 509 2675

SPRINGVALE-DANDENONG,

505 Princes Highway, Noble Park, 546 7644

MENTONE,

3 Station Street, 93 2460

FRANKSTON,

232 Cranbourne Road, 781 2366

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

slovenska društva v Avstraliji, ki jim je kaj do svoje časti, bi morala dvigniti glas proti Zlobčevim izjavam. Hudo krivična so. Ne bom trdil, da med nami ni vsi skupaj kdaj koli veljali za "skupino brez kulture", včasih tudi slišimo in celo beremo: da je namreč nam šele prinesla. Pa smo imeli svojo krstno kulturno prireditev v Avstraliji že skoraj dvajset let pred tem prvim vsiljenim obiskom Matice . . .

K "Triglavovemu" ponatisu Zlobčevih izjav o naši nekulturnosti lahko dodam, da režim doma pošilja po svetu uradne propagandne zvezke, ki jih tu za nas tudi pridno uporabljajo. Kar je izvirnega, pa je zlasti na "slovenskih straneh" nekih balkanskih listov opletanje zmešanih pojmov in skisanih idej. "Kar po domače" me spominja na navadno kokodakanje. V smeh me je spravil z marsičem g. Tomažin; med ostalo vezavo otrobov je n.pr. slovesno pribil, da "ne propagira, da bi se v Avstraliji morala uvajati jugoslovanska družbena ure-ditev". Res velika domišljavost komarja, ki sede na rogu vola hoče orati . . . Zanimivo je psihološko anali-zirati njegove napadalne članke: iz vsebine besed, ki jih jemlje iz žargona današnje slovenske babilonščine, se čuti v vsaki vrstici popkovinska povezanost s tova-riškim ozadjem . . . V "Triglavu" pa je nekdo nekega vice-konzula povišal v "prvega slovenskega diplomata". V kolikor vem, je splošno znano in priznано, da konzuli, še manj pa vice-konzuli, niso nikoli bili diplomatje in tudi ne bodo. Pa tudi če bi se omenjeni gost kluba mogel prištevati med diplomate, v nobenem primeru ne bi bil prvi slovenski diplomat, ker je pred njim že marsikateri Slovenec bil res v diplomatski službi.

MISLIM čestitam, da s slovenskega in katoliškega stališča dosledno in pogumno branijo vrednote demo-kracije, svobode in narodnosti. — Janezov Janez.

TISKARNA

POLYPRINT
PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovencem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

Melbournsko tapetniško podjetje

JOE'S UPHOLSTERY REPAIRS

je v rokah tapetnika, ki Vam bo
po zmerni ceni na uslugo
pri vseh tozadevnih popravilih Vašega pohištva

Priporoča se

JOŽE VUKOVIČ

10 Prentice Street, NORTH ALTONA, Vic.

Telefon: 391 3776

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma

Bruna in Alme SDRALIC

(komaj miljo in pol od Slovenskega grička
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH

Telefon: 437-1868

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

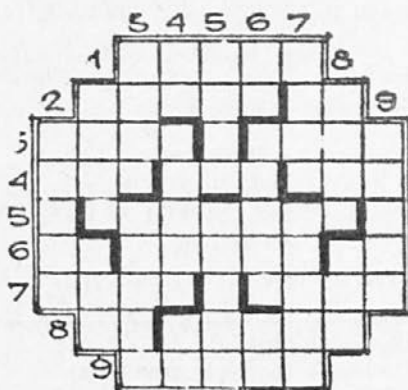
Tel. 63 1650

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

KRIŽANKA

(Sestavil br. Bernard)

Vodoravno: 1. naravni zemeljski satelit; 2. kraj pogubljenja; nada; 3. trpljenje, bolečina; vrsta poda; 4. ime nebeške zavetnice dobrodelnega društva v Kew; neumen; reševalne sani; 5. lepo cvetoče drevo; 6. znana ameriška kratica za "Vse v redu!"; uglajenost v obnašanju; kemični znak za nikelj; 7. z nevesto je v zvezi; beg, prisiljen odhod; 8. kratica za televizijo; prekop, umetna struga; 9. apno žge.

Navpično: 1. divja mačka; del sobe; 2. eden zavetnikov slovenske cerkve v Avstraliji; 3. sveti kraj muslimanov; druga beseda za sidro; 4. kratici imena slovenskega komunističnega prvaka; letopis (dvojina); avtomobilska oznaka za slovensko obmorsko mesto; 5. posušena trava; pripadnik neustaljenega plemena, rom; 6. španski spolnik; zvižaja (tretji sklon); beseda ponudbe; 7. preprosta priprava za popotno robo; podzemlje raziskuje; 8. slovenska reka; afriška reka; 9. za življenje nujen kemični element.

Rešitev pošljite do **24. julija** na uredništvo!

REŠITEV JUNIJSKE UGANKE: MISLI

KLJUČ, pravilno rešen, da tele besede: čmrlji, šahist, župnik, zgodbe.

S prenosom odgovarjajočih črk Ključa na mesto številke v MISLI ti pokaže sledečo vsebino:

O srečen, kdor odpušča in miruje,
kdor zrastle je v neslutene višave —
naj krog in krog vihar buči in hruje,
smehljaje zre lahko na vse težave.

Griša Koritnik

Ugankarje prosim oprostjenja, ker sem zadnjikrat pozabil dodati, da številke 23 ni v Ključu. Bil je del ugank, da ji odgovarjajočo črko (črka V) v MISLI sami iztuhtajo. Kot je razvidno, jim to kljub moji pozabi omenbe ni delalo težav.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, Majda Skubla, Helena Berkopec, Stanko in Ivanka Zabkar, Francka Anžin, Jakob Reven in Simon Podobnik.

Izžreban je bil Jakob Reven.

LJUBLJANSKI "PAVLIHA" MODRUJE . . .

● Pohitite z odlikovanji: ljudje se tako brž pokvarijo.

● Če govorite o stolih, se ne sklicujte na Karla Marxa! Za opravo se je zanimal Ludvik XV.

● Na račun norcev ne živijo samo psihiatri.

● Spremenimo besedilo narodnih pesmi!

Prej: "Pastirica žgance kuha." — Zdaj: "Delavka visokogorske pašne skupnosti žgance kuha."

Prej: "Kje so tiste stezice?" — Zdaj: "Kje so tiste minule komunikacije nižjega ranga?"

Prej: "Vsak kmetič ima svoje veselje." — Zdaj: "Vsak individualni kmetijski proizvajalec ima svoje veselje."

Prej: "Žabe svatbo so imele, ženin bil je Dolgokrak."

— Zdaj: "Žabe so sklepale zakonsko zvezo, potencialni kandidat je bil Dolgokrak."

● "Jaka, ali te že plačujejo po delu?" — "Daj no mir! Ko bi me plačevali po delu, bi že zdavnaj pustil službo zaradi premajhne plače."

● Če me že jahate, ne uporabljajte, prosim, ostrog!

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**

za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5 % na vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY

DESIGNED AND MADE

IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in brave MISLI
s pristrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače. Kuhinja ima domačo hrano po zelo zmerni ceni in je odprta od poldne do dveh ter od štirih do desetih zvečer, po dogovoru tudi izven teh ur. Osebe je slovensko. Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolic, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

Dr. J. KOCE, 3 Beatrice Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 8076

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Vse delo glede potovanja uredim
brezplačno.

Samo v onih primerih, ko se hočem zavarovati radi izgube časa z dajanjem nasvetov, ki nimajo nobene zveze s potovanjem, mi plačajo stranke majhen depozit. Ko plačajo celo karto, mi pa plačajo toliko manj, kolikor so mi dale za depozit. Tako ne more biti z nobene strani nikakih očitkov in se ni treba nikomur nič bati. **Važno!** V vseh večjih mestih Evrope, Amerike in Kanade imam poleg poslovnih tudi osebne prijateljske zveze, kar je že večkrat prav prišlo rojakom, ki so pri meni naročili potovalne karte.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 153 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**

Ste poravnali naročnino za MISLI???

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.

182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS —

INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

**V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG**

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490